

PRVE NAPOVEDI O PRORAČUNU 1982 KAŽEJO:

Avstrija ni več „otok blaženih“ sredi gospodarsko razburkanega sveta

Tudi v Avstriji, ki je dolgo veljala za „otok blaženih“, postajajo gospodarske težave vedno bolj očitne. Čedalje pogostejše je slišati o prisilnih ukinitvah zadolženih podjetij in takorekoč od dneva do dneva narašča število brezposelnih; spirala podražitev se nenehno in vedno hitreje vrti ter sproti požira dobršen del zaslužkov, ki sicer od časa do časa narastejo, a vendar ne morejo več v celoti pokriti inflacijskih izgub. Posledica vsega tega je, da je z vedno več denarja vedno manj mogoče ustvariti in tako mnogi lepi načrti ostanejo pač samo načrti, ki jih na pristojnih mestih potem odlagajo iz leta v leto, ne da bi mogli vsaj približno povedati, kdaj bodo uresničljivi.

V precejšnji meri ustreza temu razvoju tudi slika, ki si jo je moč napraviti na podlagi pičlih napovedi, ki jih je za državni proračun 1982 posredoval javnosti finančni minister dr. Herbert Salcher. V ponedeljek je namreč zvezna vlada pričela novo politično sezono s tradicionalnim klavzurnim posvetom, na katerem so obravnavali najvažnejša vprašanja prihodnjih mesecev. In v središču teh razprav je bil osnutek državnega proračuna za leto 1982, o katerem je tekla izčrpna debata s povsem določ-

nim ciljem: eksplozijo proračunskega primanjkljaja tako daleč zavreti, da bo proračun finančno še uresničljiv.

Iz tega že na prvi pogled sledi, da se je Avstrija pod pritiskom domače in uvožene inflacije znašla že na meji svojih zmogljivosti. Zato se je finančni minister moral potruditi, da zaustavi prekomerno naraščanje proračunskega primanjkljaja, kar mu je po prvih pogajanjih s posameznimi ministrstvi menda tudi uspelo. Po klavzurnem posvetu je vsaj napovedal, da mu bo uspelo „privarčevati“ več kot 10 milijard šilingov, tako da bo bruto primanjkljaj ostal pod mejo 65 milijard šilingov.

Kje in kako namerava finančni minister „privarčevati“ teh 10 milijard, podrobno seveda še ni povedal; tozadevna pogajanja z ministrstvi še niso zaključena in dokler osnutek proračuna še ni predložen parlamentu, tudi ni mogoče objavljati podrobnih podatkov. Tako je znanih le nekaj okvirnih načrtov: predvsem namerava finančni minister varčevati pri državnih subvencijah in napoveduje tozadevno reformo v tem smislu, da o dodeljevanju subvencij ne bo več odločal posamezni minister (kar je pogosto privedlo do dvotirnosti), marveč bo potrebna soglasnost celotne vlade;

napovedal je sicer več sredstev za obrambo, vendar odložil predvideni nakup novih vojnih letal; govora je o raznih spremembah na področju socialnega varstva, kjer ne izključuje povišanja posameznih dajatev oziroma prispevkov za bolniško zavarovanje in zavarovanje za brezposelnost; novih davkov v letu 1982 sicer ni pričakovati, zvišane pa bodo določene tarife in pristojbine; poleg tega računa minister z bistveno večjimi dohodki iz prometnega davka in tudi tukaj napoveduje nove predpise in predvsem strožje nadzorstvo; ne nazadnje pa je že kar vnaprej postavil meje morebitnim zahtevam po zvišanju plač (saj že samo pri državnih uradnikih vsak odstotek povišanja obremeni državni proračun za 1,11 milijarde šilingov).

V ostalem bo proračunska politika tudi v prihodnjem letu usmerjena k zavarovanju delovnih mest (o polni zaposlitvi je po zadnjih dogodkih v vrsti velikih podjetij seveda le težko govoriti). Tozadevno je minister Salcher kot posebno težko navedel strukturo politiko ter napovedal več sredstev za raziskave, za regionalno politiko in za pospeševanje inovacij, torej ustvarjanja novih oz. obnavljanje obstoječih podjetij.

V kolikšni meri bo s temi načrti uspelo zaustaviti inflacijsko spiralo ter spraviti državne finance v kolikor toliko „sprejemljive“ meje, bo seveda pokazala šele praksa. Toda že sedanje podrobnosti o državnem proračunu za leto 1982 dovolj jasno opozarjajo, da je Avstrija dejansko nehala biti „otok blaženih“ sredi gospodarsko razburkanega sveta.

V prihodnjem tednu je še priložnost za prijavo otrok k dvojezičnemu pouku

Prihodnji teden se bo tudi na Koroškem začelo novo šolsko leto. Za otroke in njihove učitelje pomeni to po tednih počitnic spet začetek resnega dela; pa tudi za starše prinaša novo šolsko leto nove skrbi, da omogočijo svojim otrokom dobro izobrazbo in s tem čim boljše pogoje za poznejše poklicno življenje.

V naših pogojih pomeni to še dodatno obveznost: poskrbeti moramo, da bo čim več otrok iz narodnostno mešanega ozemlja deležnih šolskega pouka v obeh deželnih jezikih. Spričo krivične zakonske ureditve je to mogoče zagotoviti samo s tem, da otroke posebej prijavimo k dvojezičnemu pouku oz. k dodatnemu pouku slovenščine. Na ljudskih in glavnih šolah dvojezičnega ozemlja so te prijave možne tudi še tekom prvih

deset dni novega šolskega leta, na višjih šolah pa so vpisi že v prvih dneh prihodnega tedna (nadaljnje podrobnosti objavljamo na drugem mestu).

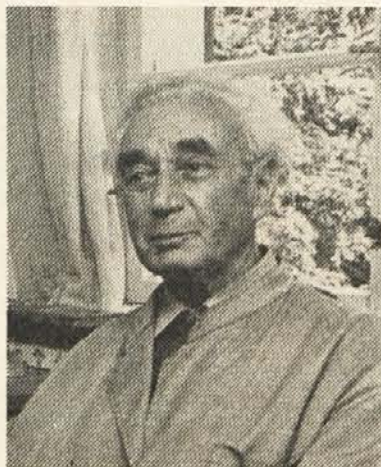
Izkoristimo torej priložnost in poskrbimo, da bo čim več otrok iz dvojezičnih krajev deležnih dvojezičnega šolskega pouka — da se bodo šolali v svojem materinem jeziku in hkrati tudi v jeziku naroda-soseda. S tem jim bomo dali najboljšo podlago na pot v življenje. Obenem pa bomo prispevali tudi k slej ko prej potrebnemu izboljšanju tako imenovane „koroške klime“ — kajti:

Vzgoja v lastni materinščini in v jeziku naroda-soseda je najboljši prispevek k medsebojnemu razumevanju in spoštovanju, s tem pa tudi k pomiritvi in enakopravnemu sožitju obeh narodov v deželi.

**Le v skupni vzgoji otrok je pot do resnične
skupne Koroške!**

Zgubili smo prijatelja

Umrl koroški umetnik
Werner Berg

Povsem nepričakovano je v ponedeljek v 78. letu starosti umrl znani koroški umetnik, slikar in grafik profesor dr. Werner Berg. Njegova nova domovina Koroška, kamor se je priselil skoraj točno pred petdesetimi leti, mu dolguje hvaležen spomin. Kajti Werner Berg je kot umetnik bistveno doprinesel k uveljavitvi sodobne koroške umetnosti daleč preko deželnih in državnih meja. Werner Berg pa je kot človek in prepričan humanist veliko prispeval zlasti tudi k razvijanju medčloveških odnosov v bližnji in širši okolici svojega doma v Podjuni in s tem pomagal utirati pot medsebojnemu razumevanju, spoštovanju in sožitju med obema narodoma v deželi.

S smrtjo Wernerja Berga smo tudi koroški Slovenci zgubili iskrenega prijatelja, ki je poznal naše stiske, razumel naše težnje in podpiral naša prizadevanja. V imenu Zveze slovenskih organizacij na Koroškem sta pokojnikovi družini izrazila sožalje predsednik dr. Franci Zwitter in tajnik dipl. inž. Feliks Wieser. Poudarila sta, da smo s smrtjo tega daleč preko naših meja znanega in priljubljenega umetnika zgubili tudi odličnega interpretu naše izvirnosti ter enega najbolj pomembnih aktivnih zagovornikov enakopravnega in mirnega sožitja na Koroškem.

Obširnejši zapis ob smrti Wernerja Berga objavljamo na 3. strani.

Proces o korupcijah pri gradnji dunajske bolnišnice

Gradnja nove splošne bolnišnice na Dunaju je trenutno spet v središču zanimanja — toda ne zaradi kakšnega napredka pri gradnji sami, marveč ker se je v tork pred dunajskim sodiščem začel proces proti skupini ljudi, ki jim obtožnica očita različne kaznive prestopke, zagrešene v povezavi z gradnjo bolnišnice. Že pred daljšim časom so začele prodirati v javnost najrazličnejše vesti okoli te gradnje, potem se je poseben parlamentarni pododbor dolge mesece bavil z zadevo, obenem pa je tekla tudi sodna preiskava, ki je zdaj privedla do procesa.

Pri tem procesu gre menda za največji povojni škandal v Avstriji, za korupcije velikanskih razsežnosti, ki pa jih v vsem obsegu gotovo tudi sedanja razprava ne bo mogla razčistiti. Že dejstvo, da je na zatožni klopi

samo 12 oseb, dovolj jasno pokaže, da bo šlo izključno za formalnopravne stvari, medtem ko bo vse tisto, kar se je dogajalo v ozadju, ostalo nerazjasnjeno tudi po sodnijskem pravdomreku, kakor je moralo ostati marsikaj nerazčiščeno po dolgotrajni parlamentarni raziskavi.

Morda je ravno to spoznanje tudi vzrok, da za proces, ki naj bi prinesel luč v zadevo, katero je zlasti OVP skozi mesece napihovala kot najvažnejši problem Avstrije, pravzaprav vlada razmeroma malo zanimanja — če izvenamemo seveda zastopnike tiska in drugih medijev, ki bodo zdaj lahko več tednov polnili strani z bolj ali manj senzacionalistično prirojenimi poročili iz sodne dvorane. Ker so pričakovali pravi naval radovednih poslušalcev, so za začetek procesa izbrali največjo dvorano, ki pa je bila vsaj prvi dan procesa pičlo zasedena. Ljudje dobro vedo, da je prvotno demagogijo, ki je ob odkritju škandala doživljala prave orgije, sedaj zamenjala stvarna govorica paragrafov, ki za „navadnega zemljana“ pač ni več dovolj privlačna.

V teku procesa bodo gotovo prišle na dan zanimive podrobnosti o vsakem posameznem obtožencu, ki jih je — kakor že povedano — skupno dvanajst. Gotovo je zanimivo, da je na prvem zaslišanju od vseh teh samo eden priznal krivdo, medtem ko so vsi ostali zatrjevali svojo nedolžnost. Toda zbrano dokazno gradivo, ki obsega na desettisoče dokumentov, verjetno govori drugo govorico — že samo podatki o premoženjskih razmerah posameznih obtožencev so dovolj zgovorni, saj je med njimi zelo malo takih, ki jih ne bi uvrščali med „milijonarje“. In na vprašanje, kako so si „prislužili“ to premoženje, naj bi dal odgovor sedanjí proces, o katerem pričakujejo, da bo trajal najmanj šest tednov. V tem času bodo zaslišali tudi kot sto prič, ki naj bi vsaj nekoliko razjasnile „korupcijsko močvirje“, ki se je nabralo okoli gradnje dunajske bolnišnice.

„Alpski apartheid“ ob 35-letnici pariške pogodbe o Južni Tirolski

Prejšnji teden je minilo 35 let od podpisane avstrijsko-italijanskega sporazuma o Južni Tirolski, ki sta ga 5. septembra 1946 v Parizu podpisala takratna zunanja ministra Gruber in De Gasperi. V teku desetletij je ta pogodba šla sicer že precej v pozabo, zlasti odkar je bil leta 1969 dosežen tako imenovani „paket“ o Južni Tirolski — kljub temu pa je bila ravno pariška pogodba tista, na kateri je po dolgotrajnih prizadevanjih (ki so vključevala celo „argumentacijo“ dinamičnih atentatov) končno le uspelo izdelati smernice za postopno uresničevanje avtonomije, namreč že omenjeni „paket“.

Na ta pomen pariške pogodbe je ob njeni 35-letnici opozoril tudi avstrijski zunanji minister dr. Pahr, ki je dejal, da daje ta pogodba Avstriji ne le pravico, marveč ji nalaga tudi dolžnost, da se nenehno zavzema za zaščito in za interese južnotirolske narodne skupnosti. V tej zvezi je izrazil upanje, da bo končno le prišlo do izpolnitve tudi še zadnjih določil „paketa“, zlasti kar se tiče enakopravnosti nemškega jezika.

S 35-letnico pariške pogodbe pa na Južnem Tirolskem sovpadla nova zaostritev odnosov med tamkajšnjimi narodnimi skupinami — Nemci, Italijani in Ladini. Sprožilo je ni toliko dejstvo, da je nekaj točk „paketa“ še neredeno, marveč jo porajajo priprave na letošnje ljudsko štetje, pri katerem je obvezno predpisana izjava o narodni pripadnosti, ker na tej podlagi potem za dobo desetih let „delijo“ pravice: na primer delovna mesta v javnih službah ali socialna stanovanja. Proporcij kat podlago enakopravnosti so izbojevali predvsem južnotirolski Nemci in ga zato zdaj tudi krčevito branijo; Italijanom pa je prav ta ureditev marsikje oškrunila njihov dosedanj privilegirani položaj, zato se v njihovih vrstah širi odpor proti ugotavljanju narodnosti.

Razmere ob 35-letnici pariške pogodbe so se že tako daleč zaostriale, da politiko vladajoče nemške SVP nekateri imenujejo že kar „alpski apartheid“.

Tržaški levi sindikalisti za pravice Slovencev na delovnem mestu in v družbi

ZAŠČITA NARODNOSTNE SKUPNOSTI NI ZGOLJ JEZIKOVNI IN KULTURNI PROBLEM, TEMVEČ TUDI IZRAZITO GOSPODARSKI IN S TEM TUDI SINDIKALNI PROBLEM

Prvič v zgodovini delavskega gibanja se je prejšnji teden soočila na Tržaškem nova pokrajinska delavska zbornica (CGIL), ki združuje levo usmerjene delavce, s specifičnimi problemi in potrebami slovenskih delavcev. V teku zadnjih let se je ta sindikalna organizacija zavzemala za skupne dvojezične proslave mednarodnega praznika dela ali tudi za pravico do slovenskega jezika na drugih prireditvah. Ob takih vprašanjih se je izkazalo, da vlada tudi v sindikalnem gibanju mnogo nezumevanja slovenskih potreb in celo precej nasprotovanja in odklanjanja. Zato se je sindikat CGIL odločil, da napravi poseben posvet, ki naj bo preobrat in podlaga za odločnejše nastopanje v vprašanjih, ki se tičejo slovenskih delavcev.

Delavska zbornica CGIL je enodnevni posvet priredila kot pripravo na bližnji področni kongres, ki bo še septembra. Skupina vodilnih članov sindikata obeh narodnosti je pripravila obširen referat, da je nato zborovanje v razpravi prišlo do številnih kritičnih ugotovitev in konkretnih predlogov za bodoči področni kongres.

Posvet predstavlja pomemben korak naprej v uveljavljanju enakopravnosti Slovencev v Italiji in je prav gotovo tudi pomembna za koroške sindikaliste.

Vprašanje zakonske zaščite Slovencev v Italiji ne sme biti domena upravno-političnih krogov, zanj se mora dolžnostno zavzeti tudi sindikat, takšne in podobne so bile ugotovitve uvodnega poročila, ki ga je imel član pokrajinskega vodstva CGIL Roberto Treu. Dejal je tudi, da so prizadevanja za uzakonitev pravic slovenske narodnostne skup-

Slovenski delavci predstavljajo kar tretjino članov tega sindikata na Tržaškem, ni jih pa čutili v njegovem javnem delovanju, so ugotovili v razpravi. Slovenci se sicer udeležujejo manifestacij, niso pa aktivni na zborovanjih in v vodstvih sindikata. V uvodnem referatu se je predavatelj vprašal kako doseči dejansko enakopravnost med slovenskim in italijanskim delavcem in človekom. Kot odgovor je dal, da je treba predvsem razviti terensko delo s katerim je treba osvestiti predvsem italijanskega delavca in ga seznaniti ne samo s površinskimi, temveč čim bolj s specifičnimi vidiki slovenskega narodnostnega vprašanja.

KONKRETNI PREDLOGI

Pripadnika tako imenovanega večinskega naroda, da je potrebno utrditi v prepričanju, da je boj za uzakonitev pravic Slovencev pravičen in ga še prej seznaniti kakšne

so te pravice. Za takšne naloge bo treba nujno pomnožiti in izboljšati organizacijska in tehnična sredstva. Še bolj velja razširiti dvojezične letake in lepake, uvesti enotne dvojezične izkaznice CGIL, zadovoljivo rešiti problem prevajalske službe, tudi simultane, uvesti tečaje za usposabljanje v sindikalnih poslih v slovenščini in zagotoviti slovenskim koristnikom storitvenih služb CGIL, da se bodo v zadevnih uradih pogovorili lahko v materinem jeziku.

Treba pa je doseči tudi aktivnejšo prisotnost Slovencev v sindikatu in poiskati vzroke zakaj je zaenkrat ni. Kot vzroke za prešibko aktivnost slovenskih delavcev v sindikatu je Treu omenil psihološke zapore, ki jih pogojujejo preteklo in tudi sedanje protislovensko vzdušje v nekaterih krogih, preskromno osveščenost italijanskega občana, vzrok temu pa so tudi določene jezikovne pregrade v sindikatu samem.

Napačno mišljenje, po katerem naj je obramba Slovencev zgolj naloga kulturnih in upravno-političnih dejavnikov, češ da so sindikatu poverjene drugačne naloge, je eden od pglavitnih vzrokov za dosedanje odnose med ljudmi različne narodnosti, je poudaril Treu. Vprašal je tudi ali niso prav razvojni mehanizmi v kapitalističnem sistemu tisti, ki človeka utesnjujejo in v našem primeru vodijo k asimilaciji, ali bolje, k razkroju in raznarodovanju etnične skupnosti. In zato je tudi nujno, da se slovenski človek neposredno angažira v boju sindikata za soodločanje pri gospodarskem načrtovanju in nadziranju gospodarske politike sploh. Tako bo Slovincem lažje doseči zaščitni zakon, tako se bo utrdila tudi enotnost v sindikatu. Za dosego teh ciljev pa so po mnenju vodilnih ljudi v sindikatu CGIL potrebni novi politični in organizacijski prijem — med drugim tudi posveti s slovenskimi socialnimi, kulturnimi in gospodarskimi organizacijami.

V razpravo se je vključil tudi predsednik SKGZ Boris Race in samokritično priznal, da se je razen nekaj kritik v Primorskem dnevniku naredilo premalo za odstranitev slabosti v odnosu do Slovencev v sindikatih, sindikalno gibanje samo pa je odločno premalo storilo za uveljavitev in branitev interesov slovenskih delavcev in slovenskega prebivalstva nasploh. Na prihodnjem kongresu bo govor tudi o obnovitvi vodilnih kadrov, v tem okviru pa bodo proučili tudi vse možnosti, da pridejo na vodilna mesta tudi Slovenci.

Kje poučujejo slovenščino?

Prvič tudi abiturientski tečaj na trgovski šoli v Celovcu

Prihodno sredo 16. septembra 1981, bo ob 9. uri vpisovanje za enoletni dvojezični abiturientski tečaj na celovški trgovski akademiji. Abiturientski tečaj je prvi korak na ravni srednje šole, ki ima gospodarsko usmeritev. Z abiturientskim tečajem trgovske akademije bodo ustvarjene možnosti za vzgojo kadra, ki je potreben tako v zadrugištvu kot v zasebnem gospodarstvu, v mešanih družbah in še marsikje drugje. Po obisku tega enoletnega tečaja pa je dana tudi možnost nadaljnega študija v ustreznih panogah visokih šol.

Treba pa je tudi ponoviti, da obstajajo možnosti pouka slovenščine ne samo v ljudskih in glavnih šolah dvojezičnega ozemlja, temveč tudi v sledečih višjih in srednjih šolah na Koroškem.

Šolske sestre v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu poučujejo na privatni enoletni gospodinjstvi šoli in v triletni strokovni šoli za gospodinske poklice **dvojezično**. Isto velja za šolske sestre v Šentrupertu pri Velikovcu, ki vodijo enoletno privatno kmetijsko strokovno šolo.

Na trgovski akademiji v Celovcu in Velikovcu poučujejo slovenščino kot **fakultativno obvezen predmet** namesto italijanščine. To velja tudi za večerno trgovsko akademijo v Celovcu. Fakultativno obvezen predmet je slovenščina tudi na trgovskih šolah v Celovcu in Velikovcu namesto angleščine.

Poleg tega poučujejo slovenščino kot **prostovoljni predmet** na 1. in 2. Zvezni gimnaziji v Celovcu, na škofijski gimnaziji na Plešivcu in na gimnaziji v Velikovcu, kjer je slovenščina tudi fakultativno obvezen predmet. Prav tako je slovenščina prostovoljni predmet v Zvezni gimnaziji za poklicno zaposlene v Celovcu in na zavodu za otroške vrtnarice v Celovcu.

Strokovno posvetovanje o vprašanjih gorskega kmetijstva

Delovna skupnost za vprašanja gorskih kmetov pri konferenci kmetijskih zbornic Avstrije v sodelovanju s koroško kmetijsko zbornico pripravlja tretje vseavstrijsko posvetovanje o vprašanjih gorskega kmetijstva, ki bo 16. in 17. septembra na kmetijski visoki šoli v Celovcu (na gradu Krastowitz).

Letošnje posvetovanje bo posvečeno predvsem vprašanju mehanizacije v gorskih predelih tako iz tehničnega kot iz gospodarskega vidika. Prvi dan posvetovanja bo obsegal vrsto strokovnih predavanj, ki se bodo bavili z agrarnopolitičnimi pogoji uspešnega kmetovanja v gorskih predelih, s problemi in možnostmi mehaniza-

cije, z gospodarskimi in finančnimi vprašanji mehanizacije ter s praktičnimi izkušnjami strojnih in obratnih krožkov. Predavanjem bo sledila razprava o gorsko-kmetijski politiki v Avstriji. Za drugi dan pa je predvidena strokovna ekskurzija v okraj Feldkirchen, kjer bodo udeleženci lahko v praksi spoznali razmere in delo na gorskih kmetijah. Tudi tukaj bodo v ospredju vprašanja mehanizacije.

Za gorske kmete bo posvetovanje brez dvoma nudilo marsikaj zanimivega tako s področja teoretičnega obravnavanja vprašanj kot s področja praktičnega dela.

In vendar je povezava med vprašanjem arhivov in manjšinskim vprašanjem

Pravkar minulo poletno politično zatišje, ko so bili politiki večinoma na dopustu in se torej — vsaj na bilateralni ravni med Avstrijo in Jugoslavijo — ni dogajalo ničesar razburiljivega, je nekoliko poživilo vprašanje izpolnjevanja arhivskega sporazuma, ki sta ga obe državi podpisali že leta 1923. Čeprav je ta dogovor star že skoraj 60 let in sta ga medtem po drugi svetovni vojni celo še obnovili in znova podkrepili, o dosledni izpolnitvi prevzetih obveznosti še vedno ne more biti govora in je zato od časa do časa vedno spet

prišlo do novih tozadevnih opozoril in opominov.

Za novo aktualizacijo tega vprašanja je poskrbel koroški ÖVP-jevski poslanec Paulitsch, ki je od zunanjega ministra Pahra želel pojasniti o tem, kako je trenutno izpolnjevanje arhivskega sporazuma. Minister Pahr je v svojem odgovoru na poslansko vprašanje povedal, da so bile jugoslovanske zahteve po vrnitvi arhivov — v kolikor so po mnenju Avstrije upravičene — v glavnem izpolnjene in da so določene težave le še v zvezi s takšnim gradivom, ki ni v posesti države, temveč zasebno-pravna last zveznih dežel ali strokovnih združenj. Ko je govoril o različnih stališčih obeh partnerjev glede veljavnosti sporazuma za taka „sporna gradiva“, je minister Pahr dodal, da je zahteve po vrnitvi arhivov stavila tudi Avstrija.

Posebej pa je minister Pahr v tej zvezi naglasil, da vprašanje izpolnitve arhivskega sporazuma ni niti pravno niti stvarno kakorkoli povezano z vprašanji slovenske narodne skupnosti in da tudi Jugoslavija v teku pogajanj nikdar ni napravila vtisa takšne povezanosti. In vendar določene „povezave“ tukaj ni mogoče spregledati: Tako v vprašanju arhivov kot v manjšinskem vprašanju gre za mednarodnopravne obveznosti, o katerih Avstrija trdi, da jih je že izpolnila. Toda v obeh primerih gre za zelo enostranske in samozavestne trditve, poročene iz želje, da bi res bilo tako — kajti v resnici je člen 7 državne pogodbe vse prej kot zadovoljivo izpolnjen in tudi arhivski sporazum je še daleč od dosledne rešitve. Torej so tozadevne trditve o izpolnitvi obveznostih le gotova oblika samozadovoljevanja, ki pa stvari sami prav nič ne koristi, saj se odprta vprašanja ne rešujejo z besedami, marveč samo z dejanji. In v tem oziru je med vprašanjem arhivov in manjšinskim vprašanjem brez dvoma zelo očitna povezava.

OKTOBRSKI TABOR

Eno leto po veliki proslavi 60-letnice koroškega plebiscita in v petem letu sedmojuljske zakonodaje bo letošnja osrednja prireditev Oktobrskega tabora

v soboto, 10. oktobra 1981 ob 14.30h pred Kulturnim domom na Radišah

(OB SLABEM VREMENU V KULTURNEM DOMU)

vodi sindikat za družbeno-gospodarski preobrat v Italiji. Samo najpopolnejša enotnost znotraj delavskega in sindikalnega gibanja, je po besedah Treua, podlaga za uveljavljanje demokratizacije gospodarske politike, ki naj prepreči izničenje težko izbornih socialnih in demokratičnih pridobitev zadnjih let. Ta enotnost, ki je potrebna, pa je možna le ob popolni enakopravnosti med pripadniki italijanske in slovenske narodnosti.

OB „PRAZNIKU PRIJATELJSTVA“ V TRENTU

KRŠČANSKI DEMOKRATI ZA UREDITEV ZAŠČITE MANJŠIN

Okrogla miza o jezikovnih manjšinah je bila pomemben dogodek v okviru vsedržavnega „Praznika prijateljstva“, največje kulturno-politične manifestacije italijanske krščanske demokracije. Že samo dejstvo, da je krščanska demokracija smatrala za potrebno prirediti okroglo mizo v okviru svoje jubilejne manifestacije, pomeni, da se tudi v tej stranki, ki ima v Italiji relativno večino, nekaj premika. Problematika slovenske manjšine je prišla tudi močno do izraza, predvsem deželni odbornik Coloni, ki se odločno zavzel za čimprejšnjo odobritev zakona o globalni zaščiti Slovencev v vseh treh pokrajinah Furlanije-Juljske krajine.

Jubilejni dunajski sejem ob 60-letnici te mednarodne prireditve

Jutri se bo na dunajskem razstavišču začel letošnji dunajski jesenski sejem, ki bo potekal v znamenju 60-letnice te pomembne mednarodne gospodarske prireditve. Bilo je namreč 18. septembra 1921, ko so na Dunaju priredili prvi dunajski sejem, ki se je potem v teku let razvil v eno najpomembnejših tovrstnih manifestacij v srednji Evropi in je s tem postal Dunaj eden izmed velikih centrov, kjer se leto za letom zbirajo predstavniki gospodarstva iz vseh delov sveta.

Tudi letošnja jesenska sejemska prireditev bo nudila širok pregled najnovejših dosežkov domačega in svetovnega gospodarstva. Na razstavnih površini 480.000 kvadratnih metrov bo na tisoče razstavljalcev z vseh celin prikazalo izdelke in pridelke vseh gospodarskih panog, tako da bo dunajski sejem spet izpolnil svojo važno nalogo kot „gospodarski barometer“.

Dunajski sejemska prireditev je znana kot „sejem sejmov“, ker združuje v svojem okviru celo vrsto strokovnih sejmov in razstav. Težišča sedanjega sejma bodo: Kmetijska razstava „Agraria“, ki bo obsegala najrazličnejša področja od kmetijskih strojev in vozil preko gnojil in semenja do pridelkov; v tem okviru bo tudi tradicionalna vinska pokušnja, posebna razstava pa bo posvečena še gospodinjstvu. Strokovna razstava elektrogospodarstva bo predstavila najnovejše dosežke v tej stroki tehnike, ki se danes tako hitro razvija, da ji je kar težko slediti; prikazani bodo najnovejši modeli televizjskih in radijskih aparatov, najrazličnejši rekorderji in podobne naprave, pa tudi merilne naprave ter električne priprave za industrijo in gospodinjstvo. Pod

geslom „graditi-stanovati-kuriti“ bo prirejena strokovna razstava, ki bo obsegala vse za gradbeništvo, za ogrevanje in zračenje prostorov, montaže hiše, sanitarne naprave, pa tudi dosežke solarne tehnike. Mednarodni značaj bo dajala sejmu predvsem skupna razstava 14 držav, ki bodo svoje izdelke in pridelke ter druge privlačnosti predstavile kar v štirih velikih halah; prav tako pomemben prispevek pa bodo dale tudi vse tiste države, ki imajo na dunajskem sejmišču svoje lastne paviljone in razstavne prostore.

Med nadaljnjimi „atrakcijami“ je treba posebej omeniti veliko razstavo o ribolovu, ki bo domačim in tujim ljubiteljem tega športa posredovala vse, kar je potrebno in zanimivo zanje. Nadaljnjo privlačnost si obe-tajo od razstave združenja dunajskih pekov. Mimo vsega tega pa bodo obiskovalci sejma našli pester izbor seveda tudi na najrazličnejših drugih področjih — od blaga široke potrošnje pa do živil in posladil, tako da bo res lahko vsak prišel na svoj račun.

Sejemska prireditev na Dunaju bo trajala od 12. do 20. septembra, to je devet dni — torej ravno toliko, kolikor ima Avstrija zveznih dežel. In tako tudi ni naključje, da ima na dunajskem sejmu vsaka zvezna dežela „svoj“ poseben dan, ko se občinstvu predstavi s svojimi folklornimi in podobnimi ansambli, pa tudi s svojimi kuharskimi specialitetami. Udeležba Koroške bo seveda tudi letos imela poudarek na tujskem prometu ter bo obiskovalcem sejma predstavila zanimivosti in privlačnosti, ki jih nudi domačim in tujim gostom.

Ob 30-letnici smrti Louisa Adamiča

se slovenski narod klanja spominu svojega velikega rojaka

Pred tridesetimi leti je v Ameriki umrl Louis Adamič, slovenski pisatelj in publicist, ki se je s svojim odločnim in brezkompromisnim bojem zavzemal za nastanek nove Jugoslavije. Zato ob 30-letnici njegove smrti v njegovi ožji domovini pravkar prireajo vrsto prireditev, na katerih se slovenski narod klanja spominu svojega velikega rojaka.

V četrtek 4. septembra so pred Adamičevo rojstno hišo v Pračah priredili spominsko svečanost, na kateri je o velikemu sinu slovenskega naroda spregovorila njegova sodelavka Anka Praček-Krasna. Osrednja spominska proslava pa je bila pretekli petek v osnovni šoli v Grosupljem, ki nosi ime Luisa Adamiča. Tam je o Adamiču govoril član sveta federacije dr. Jože Vilfan; spominske svečanosti pa bodo sklenili danes zvečer v kulturnem domu v Grosupljem in sicer z literarnim večerom, ki bo potekal pod geslom: „Vse njegovo delo je bil en sam boj — boj za resnico in pravico.“

Mnogo Slovencev je moralo v prvi polovici tega stoletja zapustiti svojo domovino. S trebuhom za kruhom, je že Fran Levstik označil to trdo usodo mnogokaterih Krpanov, ki so svoje zmogljivosti morali prodajati tujim gospodarjem. Mnogo Slovencev pa je v tujini pozabilo na svojo domovino in na svoje narodno poreklo in se izgubilo v morju drugih narodov.

Tem večji, tem veličastnejši je spomin slovenskega naroda na tiste svoje rojake, ki so morali zapustiti ožjo domovino, a jo ohranili v svojem srcu in ki so se za časa svojega življenja, v vseh okoliščinah in težavah priznavali k svoji domovini in svojemu narodu, k zgodovini in identiteti svojega ljudstva, brez napačne sentimentalnosti, brez preračunanega patosa in plakajoče romantičnosti.

Tak Krpan slovenskega naroda v dvajsetem stoletju je bil Louis Adamič, katerega 30-letnino tragične smrti ravno v teh dneh obhajamo. Louis Adamič — sin slovenskega naroda, naroda, iz katerega je izšel Primož Trubar, ki je moral prav tako v tujini propagirati samobitnost svojega naroda, ki je moral prav tako zaradi svoje odkritosti prestati mnogo ponižanj za časa svojega življenja in še v času po njegovi smrti. Trubar in Adamič: skupna jima je pisana in tiskana beseda, ki sta jo štela za orožje v svojem boju za resnico; skupno jima je stalno hrepenenje po domovini.

Leta 1951 je pretresla vest o tra-

Umrl je Ferdinand Kolednik

Zasluznega prevajalca Josipa Jurčiča v osem jezikov in poštvalnega organizatorja prevodov „Jurija Kozjaka“ v nadaljnjih petdeset jezikov, dr. Ferdinanda Kolednika ni več, umrl je v sredo 1. avgusta v 75. letu starosti. Dr. Ferdinand Kolednik se je rodil 24. maja 1907 v Mariboru, maturiral je v Brestanici, bogoslovje je obiskoval v Zagrebu. Kmalu zatem pa se je začela njegova pot v svet. Najprej se je ustavil v Franciji, po vrnitvi v domovino, je leta 1943 bil zaprt in poslan v koncentracijsko taborišče v Nemčiji, kjer je prestajal hudo trpinčenje, ki mu je pustilo trajne posledice. Po zlomu fašizma ga je pot spet zanesla v Francijo, potem v ZDA in Kanado in Južni Ameriko, leta 1955 pa se je vrnil v Evropo in se končno ustalil v Podgorjju, kjer si je ustvaril svoj dom. V vsej svoji svetovni odisejdi, je Kolednik delal v prid slovenskega slovstva, poleg tega pa je tudi študiral na Sorbonni in Montpellieru v Franciji in napravil doktorat iz filozofije.

Najbolj pri srcu je Koledniku bil Jurčičev J. Kozjak, čeprav se je zavedal da to ni najboljše Jurčičevo delo. Vendar je bil prepričan, da prav ta povest tujcem najlepše prikazuje slovenski narod in njegovo trpljenje. Sam je povest prevedel v devet jezikov. Razen tega je Kolednik prevedel še Jurčičevega Desetega brata v nemščino, prav tako Finžgarjev roman Pod svobodnim soncem, in v raznih tujih revijah objavil še nekatere Jurčičeve in Finžgarjeve povesti v francoskem prevodu. Kolednik je za svoje prevajalsko delo dobil odlikovanje Francoske akademije in več tujih priznanj.

S Ferdinandom Kolednikom je slovenska književnost izgubila velikega prijatelja in iznajdljivega prenašalca v svet. Pokojnik je zaradi svojih velikih zaslug za posredovanje slovenske književnosti drugim narodom postal častni član Društva slovenskih prevajalcev v Ljubljani.

gični smrti Louisa Adamiča slovenski narod. Bolj kot suho poročilo o smrti Adamiča, je ogorčil slovenski narod cinizem uradnega ameriškega poročila, češ, da se je Adamič sam usmrtil. Malo verjetna je bila ta vest, zlasti ko se je zvedelo za okoliščine takimenovanega samomora, ko bi bil že mrtvi Adamič moral sežgati svoje lastne rokopiše in po njegovem strelu v tilnik še sam obrisat prstne odtise s puške, čeprav ni imel rokavic... Pač čudna verzija samomora, ki so jo konstruirale ameriške oblasti.

Dejansko je bila Adamičeva smrt v veliko olajšanje obeh velesil, ki sta se v tem času na vse kriplje trudili, da bi Jugoslavijo spravili s poti samostojnosti in socializma ter jo spravili pod svojo odvisnost. Kajti Louis Adamič je kot slovenski in jugoslovanski rojak, živeč in delujoč v Ameriki, tolmačil svetu zgodovino in pot svoje domovine. Kot pisatelj slovenskega rodu je tudi v Ameriki slovel kot dober poznavalec jugoslovanskih razmer in je že pred izbruhom druge svetovne vojne bičal gnilobo takratne kraljevine, zlasti pa je med vojno širil v ZDA resnico o partizanskem boju in o ciljih NOB, medtem ko je uradna ameriška politika še vedno zagovarjala četniške zločinske tolpe pod Mihailovičevim vodstvom. Ko je Jugoslavija po osvoboditvi krenila na Titovo pot socializma, se je v ZDA pridobila strupenega sovražnika, toda Louis Adamič je — slej ko prej v Ameriki bivajoč — naprej zagovarjal Titove cilje ter tolmačil, da so edine, ki lahko privedejo jugoslovanske narode do resnične enakopravnosti in miru v tem predelu Evrope. Kot zagovornik jugo-

slovanskega socializma — čeprav sam ni bil komunist — se je seveda kaj kmalu znašel na črnih listah ameriške tajne službe, kar ga pa ni motilo v nadaljnjem širjenju svojega prepričanja. Leta 1949 je obiskal Titovo Jugoslavijo in pod vtisom tega obiska je nastala ena njegovih najbolj znanih knjig: „Orel in korenine“, v kateri se kot slovenski rojak in mednarodni kozmopolit odločno zavzema za samostojnost in samobitnost jugoslovanske poti do neodvisnosti in socializma.

Toda ta zamisel ni samo razjezila ameriške uradne politike, temveč je tudi hudo nasprotovala sovjetski zamisli hegemonije nad tem predelom Evrope, ki je ravno v tem času sklenila prokletstvo nad jugoslovansko potjo in hotela s kominformovsko politiko izolirati in uničiti Titovo Jugoslavijo.

Ravno v tem času so bili ljudje kot Louis Adamič, ki so odkrito in odločno branili jugoslovansko pot, Jugoslaviji izredno potrebni. Ravno takrat — ko je tudi še divjala bela in plava emigracija po svetu — je bil Louis Adamič resničen Krpan med tistimi rojaki v tujini, ki so s svojo odkritostjo in s svojim delom veliko pripomogli do ugleda, ki ga danes uživa Jugoslavija v svetu.

Svojo odkritost je moral plačati Adamič s smrtjo — zaradi svoje mučeniške smrti pa bo večno živel v spominu slovenskega naroda in vseh narodov Jugoslavije.

Fra-ter

Z MLADIM RODOM v novo šolsko leto

Počitnice so pri kraju. Kot bi trenil, je prišel 14. september in z njim konec brezskrbnih poletnih dni. Toda bodimo si odkriti: Ali nismo že težko čakali na to, da se bodo šolska vrata zopet odprla?

MLADI ROD želi vam vsem, učencem in učiteljem, da bi bilo šolsko leto 1981/82 lepo in uspešno, brez razočaranj!

Tako je uredništvo Mladega roda v svoji prvi (dvojni) številki novega šolskega letnika zapisalo oziroma želimo svojim mladim bralcem in učiteljem. Ob tem pa seveda želimo tudi uredništvu Mladega roda, da bi bilo ob vstopu v četrto desetletje izhajanja te šolske revije prav tako uspešno kot doslej. Vestnost urednika in sodelavcev, se odraža v tem, da so mladini že za prve dni vstopa v šolsko leto podarili novo številko in s tem spet snopič pestrega branja in razvedrila.

Vsebinska zasnova Mladega roda je podobna dosedanjim številkam; gre za pesmi in zapise o jesenskem času, pa tudi o drugih temah, zanimivih za spoznavanje slovenskega lepstva. Tako kot o zadnjih številkah Mladega roda, tudi tokrat z veseljem ugotavljamo, da je v tej številki spet zastopano lepo število domačih avtorjev tako s področja leposlovja kot z drugimi poučnimi sestavki, napisanih posebej na Mladi rod. Med imeni domačih avtorjev najdemo Valentina Polanška, Milico Hrobath, Her-

mana Germa, Mirka Srienca, Nežo Povše, Mileno Pipp, Valentina Vavtija, Andreja Kokota, Janka Messnerja in druge. Že večkrat smo naglasili, da Mladi rod uspešno posreduje svojim bralcem dela pesnikov in pisateljev matičnega naroda in tako že mladim učencem odpira lepote slovenskega slovstva z vsega naselitvenega prostora slovenskega naroda. Posreduje pa tudi prevode del pisateljev in pesnikov drugih narodov.

Poleg pesmi in drugih spisov naj tu omenimo še ustaljene rubrike kot

Smrt je pretrgala umetniški zanos Wernerja Berga

Še pred dobrim mesecem se je pogovarjal s sodelavcema našega lista in z vso vnemo in poetično govorico, polno filozofskih dognanj, tolmačil svoje slikarske stvaritve ter govoril o svojem življenju, o ljudeh južne Koroške, ki so postali glavna vsebina njegove umetniške izpovedi. Zdaj ga ni več, smrt je nepričakovano pretrgala njegovo življenje v 78. letu starosti in končala delo enega največjih koroških in avstrijskih slikarjev — Wernerja Berga.

Ne moremo verjeti, da roka tega tankočutnega umetnika ne bo več beležila črt v skicirko, s katero smo ga šestokrat srečavali v Podjuni in ko se je vračal na Rutarjevo domačijo, kjer je svojim skicam dajal dokončno podobo. Prav letos je minilo petdeset let, odkar se je s svojo ženo priselil v samotni, a idilični kraj nad Horcami pri Šentvidu v Podjuni. Čeprav je Werner Berg imel akademski poklic, (pravtako tudi njegova žena) se je odločil za delo na zemlji. Ob kmetovanju pa se je vzporedno razraščala njegova umetniška pot. V svojih oljnih slikah in lesorezih je upodabljal ljudi in kraje svoje neposredne okolice, pri tem pa je našel čisto samosvoji izraz. Werner Berg je tako kmalu postal poim s slikarskem svetu. Vrstile so se razstave doma in v tujini od New Yorka do Rima in od Teherana do Kaira in do retrospektive v Slovenji Gradcu, kjer je z drugimi vidnimi svetovnimi slikarji bil imenovan za častnega občana.

Werner Berg je kljub velikemu slovesu ostal skromen, a odločen zagovornik svojih nazorov. Za svojo umetnost je dejal, da je odraz slovenskih ljudi s katerimi je živel dolga desetletja in z njimi delil veselje in žalost. Življenja in navad slovenskega človeka pa ni upodabljal le v svojih slikah, marveč je tudi tedaj stopil v vrste demonstrantov, ki so se leta 1976 solidarizirali z bojem za pravice koroških Slovencev, „ker je to vprašanje pravičnosti“. Da, z našim ljudstvom se je Werner Berg čutil močno povezanega, zato ga je sprejelo za svojega.

Werner Berg je za svoje umetniško delo prejel vrsto visokih priznanj in nagrad, že leta 1956 so mu podelili častno profesuro, letos pa še častni znak za znanost in umetnost, ki ga je doslej prejelo le enajst avstrijskih umetnikov. Največje priznanje pa je gotovo galerija v Plikeru, imenovana po njem, ki so jo ustanovili leta 1968. Tam je javnosti dostopem velik del njegovih stvaritev, ki bo prav zdaj, ko je umetnik za vedno odložil svoje slikarsko orodje, postala zbirališče ljubiteljev umetniškega sveta Wernerja Berga.

Družina Berg je ob očetovi smrti prejela ob številnih vidnih osebnosti, ustanov in organizacij izraze sožalja — med njimi tudi Slovenske prosvetne zveze; uredništvo Slovenskega vestnika pa družini Berg tem potom izraža svoje globoko sočutje.

„Profili 81“ v Šentvidu

Danes se v Šentvidu ob Glini v prostorih tamkajšnje glasbene šole začena zdaj že tradicionalni simpozij, znan kot šentvidski „Profili“. Ta mednarodna prireditev, katere začetki segajo v leto 1973, se bavi z različnimi vprašanji kulturne izmenjave in sploh utrjevanja odnosov med narodi. Na prvem srečanju leta 1973 so se udeleženci iz 11 držav oziroma narodnosti bavili z vprašanji kulturne izmenjave; leta 1976 je razprava veljala vlogi publicistike v kulturni izmenjavi; leta 1979, ko je bilo zastopanih 14 narodnosti, so razpravljali o stikih nemške literature z drugimi kulturami; letošnji posvet pa bo namenjen vlogi umetnosti pri premagovanju narodnostnih predsodkov.

so Naše leto, Ljudje pri delu, Bralci pišejo in rišejo, Za bistré glave in predstavitev enega izmed krajev južne Koroške (tokrat Globasnica). Posebno naj še omenimo predstavitev zbirke pesmi Lenčke Kupper, ki jo je izdala spomladaj letos. Pričujoča številka se s primernim spisom spominja dveh velikanov slovenskega slovstva in sicer 150-letnice rojstva Frana Levstika in 100. obletnice Jurčičeve smrti. Tako kot vedno, je tudi prva številka Mladega roda novega šolskega leta, bogato ilustrirana.

Zato ob koncu tega zapisa učiteljem dvojezičnega pouka priporočamo, da se Mladega roda pri poučevanju čim bolj poslužujejo, tako, da bodo vsi otroci, prijavljeni k dvojezičnemu pouku postali naročniki te slovenske šolske revije.

Svojo udeležbo na letošnji prireditvi so najavili udeleženci iz številnih držav: iz Francije, Zvezne republike Nemčije, Združenih držav Amerike, Švice, Madžarske, Bolgarije, Poljske, Čila in Avstrije.

Na današnjem posvetu, ki ga bo odprl zvezni minister za pouk in umetnost vicekancler dr. Fred Sinowatz, bosta imela uvodna referata direktor kulturnega oddelka pri evropskem svetu v Straßburgu dr. Michael Bieberstein (vloga umetnosti pri premagovanju nacionalnih predsodkov) in intendant prvega TV programa ORF Wolf in der Maur (vloga medijev pri premagovanju nacionalnih predsodkov), katerima bo danes popoldne in jutri dopoldne sledila izčrpana razprava. V okviru simpozija bodo danes (ob 18. uri v galeriji mestne hiše) odprli razstavo akademskega slikarja Giselberta Hokeja pod naslovom „Ujeti človek“. Jutri popoldne ob 17. uri bo v mestni knjižnici Gudrun Velisek iz celovškega gledališča brala pravljice in pripovedke iz celega sveta, ob 18. uri pa bo v galeriji mestne hiše mednarodni literarni večer, pri katerem bodo sodelovali Gabriel Laub (Poljska), Ota Filip (Češkoslovaška) in Peter Turrini (Avstrija).

Prireditve bo zaključena v nedeljo dopoldne z izletom na Štalensko goro, kjer si bodo udeleženci pod strokovnim vodstvom ogledali tamkajšnje izkopenine iz kelt-ske dobe.

Mladi talenti bodo pokazali kaj znajo

„Pokaži kaj znaš“ je geslo nove serije prireditev Slovenske prosvetne zveze. Ne smemo jo pa zamenjati z istoimensko nedeljsko radijsko oddajo radia Ljubljana, čeprav sta si sorodni po vsebini in cilju prireditve. Glavna razlika je v tem, da od teh prireditev direktnega radijskega prenosa ne bo skupno pa imata, da omogočita mladim nastop mladine pred širšo publiko.

Zamisel Slovenske prosvetne zveze je, nuditi mladim do 14. leta možnost, da pokažejo pred širšo publiko vse kar znajo na kulturnem področju, vse od pevske, instrumentalne dejavnosti, da nastopajo kot recitatorji, humoristi, pesalci, da predvajajo skeče in vse drugo kar bi bilo zanimivo za publiko. Številni otroci nastopajo v okviru slovenskih kulturnih prireditev, vendar nimajo vsi teh možnosti, saj pogoji za takšno delo niso povsod enaki. Vrh tega pa v okviru izgubil tremo pred nastopom, če bo tradicionalnih kulturnih prireditev ni mogoče predstaviti vsega kar mladi in najmlajši znajo. Marsikateri mladi talent se bo rajši učil na svojem instrumentu, ali raje vadi pesmico, drugi bo spet hitreje

imel možnost za takšen nastop.

Prireditve ne bodo tekmovalnega značaja, predvsem gre za to, da se aktivnost mladih podpre in vzpodbudi nove talente. Nastopili naj bi tudi samouki, da bo zajet čim širši krog. Predstavijo se naj pred-

vsem posamezniki in manjše skupine.

Prva tovrstna prireditev bo 20. septembra v Šentprimozu, kjer bodo sodelovali mladi iz občin Dobrla vas, Škocijan, Železna Kapla in Žitara vas. Sledile naj bi pa še prireditve, ki zajemajo ostali del Podjune, Gure, Rož in Ziljo.

Kdor bi rad nastopil na prireditvi v Šentprimozu naj se še javi na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, Gasometergasse 10, telefon (0 42 22) 32 5 94 ali 33 1 08.

Slovenska prosvetna zveza

vabi staro in mlado na mladinsko revijo

POKAŽI KAJ ZNAŠ

ki bo v nedeljo 20. septembra 1981 ob 14.30 uri v Kulturnem domu

„Danica“ v Šentprimozu.

Otroci iz občin Dobrla vas, Škocijan, Železna Kapla in Žitara vas sodelujejo kot pevci, recitatorji in glasbeniki.

Vmes bo zaigral slovenski dijaški pop-ansambel JAGADANI.

Počitniški seminar študentov v Podravljah

„Dve kulturi? Naš kulturni boj — med seboj?“ je bila glavna tema letošnjega počitniškega seminarja klubov slovenskih študentov iz Dunaja, Gradca in Celovca, ki so ga priredili pretekli petek in soboto v Podravljah. Študentje so se trudili v referatih, delovnih kroških in s podijsko diskuzijo zajeti čim več vidikov kulturnega dela med koroškimi Slovenci. Rezultat za najbolj aktivne iz študentskih vrst pa je bil ta, da brez vključitve v konkretno kulturno delovanje ne bo mogoče rešiti vprašanja kaj naj je sodobna in nova vsebina ljudske kulture na Koroškem. Študentje pa so razpravljali tudi o zakonu o narodnih manjšinah ter o osvetitvi, v katere koroške stranke spet silijo Slovence.

Predvsem ženski spol je aktiven v študentskih vrstah.

Pogled na delovni sestanek počitniškega seminarja.

Uvod v splošno diskuzijo so pripravili predstavniki klubov s tremi referati. Franci Serajnik je pod naslovom „Zemlja, bog, kultura...“ obravnaval pomen kulture v prejšnjih stoletjih, razlagal je kako je tisti, ki je razpolagal z družbenim bogastvom rezal tudi kruh kulturi. Čim manj prostora je imelo ljudstvo za svojo kulturo, tem bolj se je upiralo in sovražilo „višjo kulturo“, zato je bila zahteva po kulturni in umetniški svobodi nadvse demokratična zahteva. Povojni razvoj v prosvetnem delovanju na Koroškem, ki se je končal z organizatoričnim razkolom, je ocenil v glavnem kot odcepitev katoliško konservativnega tabora iz koroške OF. Za danes pa je izrazil prepričanje, da koroški Slovenci potrebujejo enotno kulturno organizacijo, „ki bi morala biti široka, odprta in demokratična, združevala naj bi vsa resna kulturna hotenja“. V zaključnih mislih je med drugim zahteval od osrednjih kulturnih organizacij, da „začeta odprto diskuzijo o skupni kulturni platformi.“

Maja Haderlap je v svojem predavanju podala poročilo o zgodovinskem razvoju kulturnega ustvarjanja na Koroškem od časa meščanske revolucije 1848, med drugim je podrobno nakazala škodo, ki jo je utrpela slovenska manjšina v teku obeh svetovnih vojn. Olga Vouk pa je skušala prikazati razlike med obema osrednjima kulturnima organizacijama. Ugotovila je da

je ena pglavitnih razlik v pravilnikih ta, da si KKZ prizadeva delovati za interese Slovencev „v smislu krščanskih načel“, pri SPZ pa je zapisano v 3. točki pravilnika, da „se zavzema za kulturno enotnost vsega slovenskega naroda“ (tega načela v pravilniku KKZ ni). Kritično je presodila sedanje kulturnopolitično dogajanje in poudarila pomen kulturnega dela za ohranjanje narodnosti. Široka razprava je tek-

la o tem kako izobraževati kulturne delavce, kako razviti prijeme v prosvetnem delu, ki bolj ustrezajo današnjemu času, vprašanja so bila tudi kaj razumemo pod ljudsko kulturo.

V večerni podijski diskuziji sta diskutirala zastopnika Slovenske prosvetne zveze (Tomi Ogris) in Krščanske kulturne zveze (Lovro Kassl) in zastopniki nekaterih prosvetnih društev na temo „Dve kulturi? Naš kulturni boj — med seboj?“ Tomi Ogris je med drugim dejal, da je na Koroškem do 50.ih let tega stoletja združevala kulturno delovanje koroških Slovencev vselej ena sama prosvetna zveza, in da so politični in ideološki vzroki, ne pa narodnostni privedli do ustanovitve Krščanske kulturne zveze. Dejal je tudi, da je SPZ tako široka, da lahko zajame vse Slovence, ne glede na njihovo svetovno-nazorsko ali ideološko opredelitev. Zastopnik KKZ se je nekoliko izmikal in zatrjeval, da KKZ ne nosi vedno v ospredju — kot bandero — krščanska načela. Žal pa je diskuzija dosegla zelo nizek nivo, kateremu je med drugim prispevala kontroverza tudi po osebnih nasprotjih med Kasslom in Messnerjem.

V delovnih kroških so podrobneje razpravljali o gledaliških problemih, o javnih občinah manjšine, o zborovskem petju, ansamblih in folklornih skupinah ter o literarnem delovanju.

V soboto popoldne sta s slovenskimi študenti diskutirala o problematiki zakona o narodnih skupinah predsednika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, dr. Franci Zwitter in dr. Matvez Grilc. Premišljevanje strank o spremembi zakona je dr. Zwitter označil kot dokaz, da zakon ni v redu. Dr. Grilc pa je poudaril, da je treba videti, da v manjšinskem vprašanju odloča končno le Koroška.

Skupno sta ugotovila, da so se stranke pri zadnjih pogovorih spet oddaljile od brezpartijskih odprtih razgovorov, ki so bili na začetku leta. Nadaljnje reševanje manjšinskega vprašanja pa spet pogojujejo z vstopom koroških Slovencev v sosvete, kar je korak nazaj. Študentje so v diskuziji obravnavali trenutno politično situacijo, ki jo pogojuje zakon o narodnih skupinah, ter dajali pobude kako poživiti narodnostno politiko.

Ob zaključku počitniškega seminarja so študentje priredili v Rožku kulturno prireditev, na kateri so nastopili študentje iz Celovca, Dunaja, in Gradca z družbenokritično angažirano slovensko pesmijo, s pesmimi v drugih evropskih jezikih in z literarnim branjem.

Zadnji občni zbor kmetijske zbornice pred volitvami

Zadnji občni zbor kmetijske zbornice v ponedeljek je bil hkrati tudi začetek volilnega boja. Splošna kmečka zveza, ki je imela dosedaj 3 mandate, ne bo več kandidirala. Na zadnjem zasedanju v ponedeljek so njeni zastopniki povedali, da so po dveh legislaturnih obdobjih resignirali nad delom v kmetijski zbornici, predvsem zaradi tega, ker so zaradi izražene kritike bili diskriminirani pri soodločanju v zbornici. Posebno večinske stranke se seveda sedaj borijo za odprte mandate.

Vsi govorniki na zadnji seji so se zavzemali za pospeševanje kmetijstva. Zaradi vedno večje diskrepance med intenziteto dela in dohodki v kmetijstvu se vedno več kmetov odseli. Zato je treba polkmetom, predvsem pa kmetom v gorskih regijah ustvariti take pogoje, ki bodo zanje zadovoljivi. Vodilni funkcionarji kmetijske zbornice so na seji kritizirali, da takoiimenovani šiling za gorske kmete v obliki premije na površino, še ni urejeno. Presenetljivo pa je, da o 23 odstotnem povišanju enotne vrednosti, ki je povezano s povišanjem davkov, dajatev in prispevkov za socialno zavarovalnico, skoraj ni bilo govora.

Glede kontingentiranja mleka je vladalo mnenje, da je treba to stvar še enkrat premisliti in upoštevati mnenje prizadetih. Zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov Ignac Domej

je zahteval, da se kontingentiranje opusti v gorskih regijah. Nadalje je Ignac Domej iznašal kritiko glede prenamembe parcele v Dobrovi pri Dobrli vasi, kjer bo začelo delati podjetje Kostman. Opozoril je, da večina posestnikov sosednjih parcel nasprotuje projektu in ga še nadalje skuša preprečiti. Zagovarjal pa je tudi sanacijo in izboljšanje gorskih poti, ter pospešeno gradnjo novih poti, ker je še precej nedostopnih področij. Glede infrastrukture na Južnem Koroškem je dejal, da je manj zadovoljivo urejena kot v drugih področjih Avstrije. Zahteval pa je tudi več stvarnosti od zastopnikov v kmetijski zbornici, ki naj dejansko služijo kmetu, ugotovil pa je tudi, da je bilo sodelovanje z ostalimi zastopniki v kmetijski zbornici kar dobro, sicer pa so predloge Skupnosti južnokoroških kmetov vse premalo upoštevali.

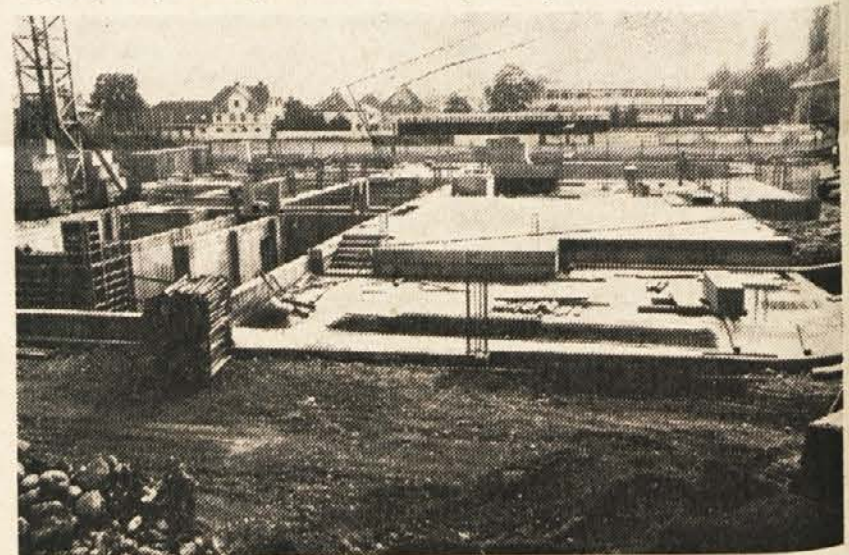
Novi mladinski dom v Celovcu raste

Tri mesece je od tega, kar so začeli s prvimi deli za novi mladinski dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu. Začetek tega tedna so položili ploščo nad razsežno kletjo na gradbišču Hindenbergstraße/Miksch-Allee. Dela napredujejo v glavnem po načrtu in do konca leta bodo če bo vreme dopuščalo — zgotovili zidavo štirinadstropnega poslopja.

Dijaški dom, ki stoji v neposredni

bližini Slovenske gimnazije, bo imel prostora za 198 gojencev, dijakov, študentov in vajencev, ki bodo imeli na razpolago poleg moderno urejenih prostorov tudi telovadnico, oz. večnamenski prostor, klubske prostore, služila pa jim bo tudi posebna ambulanca. Bistveno je, da bo končno rešena tudi prostorska stiska Dijaškega doma v Tarviserstraße 16, ki leži precej oddaljeno od Slovenske gimnazije.

Vso klet že pokriva plošča. Posnetek prikazuje stanje pred 10. dnevi.

Potujoča razstava o problematiki prizadetih

V okviru letošnjega mednarodnega leta prizadetih (invalidov) prireja deželni invalidski urad za Koroško v prihodnjih tednih po okrajnih razstavah, ki jo je pripravilo zvezno ministrstvo za socialno upravo.

Razstava opozarja na obsežno problematiko prizadetih, prikazuje vzroke različnih oblik prizadetosti ter seznanja predvsem tudi z ukrepi za pomoč prizadetim. Pri tem so obdelana področja, kot so javni individualni promet, delo in delovni svet, arhitektura in stanovanje, medicinska in socialna rehabilitacija ter preventiva; zajeta pa so tudi področja vzgoje, kulture in prostega časa. V posebnem delu razstave so vsa ta področja prikazana tudi z vidika prizadetih samih. Namen razstave je v tem, da bi obiskovalci dobili obsežen vpogled v problematiko prizadetih; pomagala naj bi pospeševati razumevanje „zdravega okolja“ za težnje prizadetih in s tem prispevati k boljšim odnosom med prizadetimi in zdravimi ljudmi.

Najprej bo razstava prikazana v Celovcu, in sicer v mestni hiši, kjer bo otvoritev danes ob 10. uri; v Celovcu bo razstava trajala do 18. septembra. V tednu od 22. do 29. septembra bodo razstavo priredili v Wolfsbergu (mestna hiša), v času od 5. do 9. oktobra v Velikovicu (trgovinska zbornica) in od 13. do 17. oktobra v Šmohoru (mestna dvorana), nato pa jo bodo prenesli še v Spital ob Dravi in v Šentvid ob Glini.

Marmornaste okenske police, marmornaste stopnice, naravni kamni, plošče za terase po ugodni ceni pri MARMOR EXPRESS SÜD Klagenfurt, St. Ruprecht, Sattnitzgasse 6 telefon: (0 42 22) 33 7 55

Tudi ob sobotah dopoldne odprto!

ODKRITJE SPOMENIKA

Občinski odbor ZB NOV Ravne na Koroškem vabi vse nekdanje aktiviste i. borce Vzhodnokoroškega odreda na odkritje spomenika ustanovitvi 1. Koroške čete, ki bo v nedeljo, dne 13. septembra 1981 ob 11. uri pri Končniku v Topli pri Črni.

Pliberški sejem na travniku

zrcalo podjunskega gospodarstva

Pliberški sejem na travniku, največje in najstarejše ljudsko slavnost južnih predelov Koroške je pri kraju. Obisk je bil zelo dober, tako da so organizatorji tega tradicionalnega sejma in pa tudi obiskovalci zadovoljni.

Pliberški sejem na travniku je otvoril tržni referent, mestni svetnik Stanko Vauti. Pozdravil je številne častne goste ter vsem želel prijeten potek. Govoril je v obeh deželnih jezikih.

Z otvoritvijo sejma pa je povedana tudi ceremonija z načepitvijo prvega sodčka piva, ki sta jo izvedla koroški deželni glavar L. Wagner

in pliberški župan F. Mikusch.

Kot posebnost in razveseljiv dogodek tokratnega sejma pa je bil vsekakor prihod vlaka iz St. Michaela

la pri Leobnu na Štajerskem, ki je pripeljal okrog tisoč upokojenih železničarjev z družinami. Prav tako je bilo med obiskovalci precej Jugoslovancev, vendar ne toliko kot prejšnja leta. Vsekakor je imel sejem mednarodno obeležje, saj so se ga udeležili tudi številni gostje iz raznih krajev Evrope, ki so na letovanju na Koroškem.

Pliberškega sejma na travniku se veseli staro in mlado. To je bil tudi upravičen povod, da so se ljudje poveseleli in si privoščili razvedrila preko običajne mere. Posebno živahno pa je bilo letos tudi v uti slovenskega prosvetnega društva „Edinost“, kjer je bilo dobro poskrbljeno s pijačo in jedajo ter seveda tudi s prijetno zabavo z godbo in plesom.

Letos so imeli organizatorji sejma srečo, da ni bilo dežja. Dež je namreč velik sovražnik pliberškega sejma, ker se travnik, na katerem je nešteto stojnic spremeni v blatno brozgo, kar je seveda zelo neprijetno za obiskovalce. Nekdaj je bilo na tem sejmu živahno trgovanje z živino in konji, česar seveda sedaj ni več. Iz navadnega „jorka“ se je sejem razvil v razstavo

Gorinčice pri Šentjakobu v Rožu

Težka izguba

Pred tednom dni smo že poročali, da je v celovški bolnišnici nepričakovano umrl Franc Isop pd. Leben iz Gorinčic pri Šentjakobu v Rožu. Vest, da je umrl Lebenov oče je močno odjeknila po vsej Koroški in pa tudi preko Karavank. Kot smo že poročali je bila nepričakovana smrt posledica nezgode, v okviru katere se je težko poškodoval in na posledicah te nezgode umrl. To je velik udarec za našo narodno skupnost, saj je bil pokojni velik rodoljub, ki se je že od mladih let prizadeval za boljši jutri našega ljudstva na Koroškem.

Ker je ljubil svoj rod in svoj materinski jezik, je moral v najtežjem času zgodovine slovenskega ljudstva, aprila leta 1942, kot mnogo drugih koroških Slovencev v pregnanstvo. Kljub trpljenju in negotovosti, ali bo kdaj videl svoj dom, se je srečno vrnil iz izseljenstva ter se takoj spet vključil v obnovo po nacistih uničenega kulturnega in gospodarskega življenja. Na prosvetnem področju ga imamo zlasti v spominu v vlogi besednika v igri Miklova Zala. Pa tudi drugače je bil izredno aktiven posebno na zadružnem področju, kjer je bil do nedavnega predsednik Kmečke gospodarske zadruge v Šentjakobu. Zaradi svoje vesele in vedre narave in klenega značaja je bil silno priljubljen med našim prebivalstvom, ki mu je zaupalo mesto v občinskem odboru Šentjakobske občine, kjer je zastopal interese našega prebivalstva. Njegova nepričakovana in mnogo prerana smrt nas je oropala človeka, ki je mnogo pomenil v trdem boju za obstoj naše narodne skupnosti na Koroškem. Z njim smo zgubili moža, ki ga ni mogoče nadomestiti, zato je smrt takšnega človeka še bolj tragična. Velik udarec pa je tudi za svoje, ki so tako nepričakovano zgubili moža in očeta.

Pogreba prejšnjo sredo se je na Šentjakobskem pokopališču udeležilo ogromno pogrebcev, med njimi tudi številni bivši izseljenci sotrpini. Ob odprtem grobu so se od pokojnega poslovili predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Rož“ Franci Janežič, nadalje Miha Antonič v imenu

Pevci Koroškega partizanskega pevskega zbora

na poletnem seminarju v Strunjanu

Pevci koroškega partizanskega zbora, ki so bili na enotedenskem intenzivnem pevskega seminarju v Strunjanu, so nam pred dnevi poslali razglednico s pozdravi.

V času svojega bivanja na slovenski obali so poleg pevskega vaj imeli tudi tri nastope, dve predavanji, srečanje z družbenopolitičnimi predstavniki obale ter izlet v Postojnsko jamo in bolnico Franjo.

O bivanju naših pevcev v Strunjanu bomo podrobneje poročali prihodnj.

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester
Št. Peter 25, 9184 Št. Jakob v Rožu

OBJAVA

Vodstvo Strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu sporoča vsem interesentkam, da bo

JESENSKI SPREJEMNI IZPIT

v ponedeljek 14. septembra 1981 ob 9.30 uri.

Interesentke, ki so sprejemni izpit pozitivno opravile na kakšni tovrstni nemški strokovni šoli, prestopijo lahko v našo šolo brez sprejemnega izpita.

Možen je še tudi vpis v

ENOLETNO GOSPODINJSKO ŠOLO.

Prijave so lahko pismene, osebno in po telefonu (0 42 53) 343.

Vodstvo šole

v malem, pri kateri sta predvsem udeležena trgovina in obrt. O tem so pričale številne stojnice na travniku, kjer si dobil vse kar si si poželet.

Ceprav še ni narejena bilanca o pliberškem sejmu, pa moremo sklepati, da so prizadevne osebnosti sejemskega odbora zadovoljne. Vsaj tako je bilo slišati iz ust nekaterih, da so bili z obiskom in pa tudi v ostalem zadovoljni, kar je dober omen za prihodnji pliberški sejem.

Maturantje spet doma

Naši maturantje so se pred kratkim vrnili z devetdnevne ekskurzije po Jugoslaviji. Zadnjega dne v Ljubljani so jih še pogostili v znani restavraciji Bellevue, kjer so se poslovili od gostiteljev. Istega dne pa so bili tudi na avstrijskem konzulatu, kjer jih je prisrčno sprejel generalni konzul v Ljubljani dr. Georg Weihs.

Več kot 70 naših maturantov je bilo na strokovni ekskurziji po Jugoslaviji, kjer so jim, pod strokovnim vodstvom prof. dr. Vladimira Klemenčiča in ob sodelovanju Dušana Logarja, pokazali lepote Jugoslavije. Pot jih je vodila do Beograda in od tam preko Sarajeva do Jadrana (Dubrovnik) in nazaj preko Hercegovine in Bosne do Ljubljane.

Jugoslavija je država z več narodnostmi, ki imajo zelo raznoliko preteklost oziroma zgodovino, ki se odraža med drugim tudi v arhitekturi. Vsa ta pestrost posebnosti teh narodov, pa je tisto kar je najbolj privlačno in zanimivo. Prav zaradi tega je obisk Jugoslavije izredno zanimiv in privlačen, saj imaš tako kar naprej priložnost odkrivati nova presenečenja, ker je pestrost te dežele tako živa.

To je bilo že 19. maturitetno potovanje po Jugoslaviji. Organizacijski del potovanja je imel ljubljanski „Kompas“.

Pohod pod Košuto

V nedeljo je turistično društvo — Naturfreunde v Selah že 12-ič valobilo na pohod pod Košuto. Pohod se je odvijal pod častnim predstvom predsednika Naturfreunde, dež. posl. Josefa Quantschniga in selskega župana Antona Hribernika. Kot po navadi je bila lepa udeležba (tudi iz inozemstva). Na razpolago sta bili dve progi — daljša plava markacija in krajša rdeča markacija. Progi sta bili odlično speljani, zlasti je bila privlačna daljša, ki je obkrožila široki masiv Zelenca, 1553 m. Pot je vodila od Trkula po cesti v Sele-Fara in po gorski cesti do planinske postojanke Koschutahaus, 1279 m, od tam na Vgrizovo planino in naprej na sedlo Mejnik, 1484 m (najvišje mesto). Potem pa navzdol v graben Borovnice, mimo slikovitega Pipanovega mlina in skozi dvorišče lepe Pipanove domačije nazaj k Trklu. Malo pod sedlom Mejnik se je priključila krajša proga in se skupno z daljšo končala pri Trklu.

Škoda da ni bilo lepšega vremena, saj je svet pod Košuto glede lepote posebnost zase. Zaradi meglice ni bilo razgleda, ki so ga pohodniki zelo pogrešali, zato pa je bila prijetna hoja. Med potjo so organizatorji uredili dve okrepčevalnici, kjer si dobil čaj in pa odlično selsko zasako. Organizacija je bila brezhibna.

Svet pod Košuto s svežim planinskim zrakom je pokrajinsko tako atraktiven, da bi zaslužil ime klimatsko zdravilišče.

Valentin Polanšek

98

BRATOVSKA JESEN

II. del

Ko ga je Matevž uzrl, ga je gledal kot tujca... nato pa se je zjokal.

V noči od tretjega na četrty december devetnajststoštiriinštiridesetega leta čas vse prehitro mineva.

Prehitro za Zoranovega očeta, ki je ves iz sebe in ve, kaj bi... Spet in spet prihaja oče Jožef k utinim plankam in prigovarja sinu, naj se pusti zanesti v skrivno luknjo pod podom.

Matevža je očetov glas silovito iztrgal iz čisto drugega sveta. Iz sveta, ko ni maral tako neboljeno ležati zakopan v stelo in čakati, čakati... Ne mara očetu povedati, kako mu je. Se bo še on begal!...

Oče Jožef je čisto iz sebe. Kar se loteva, dela brez misli, kot bi se premikal v težkem polsnu. Išče rešitev. Da, rešitev! Rešitev za sina. Rešitev zase in za ženo.

Mrzlično ga suva nekaj iz kraja v kraj. Slutnje ga tačkrat. Tokrat se ne bo vse kar tako izteklo. Enkrat je zadnjikrat. Koliko je svaril Domna! Koliko! Pa Janjo! On, oče Jožef, je dejal Domnu, enkrat je zadnjikrat. Tudi Janji je dejal, ker je spet in spet slišal, kako je dekle pogumno in vedno nekaj podvzame pred nemškimi policijskimi uradniki.

Zakaj ni Zvonka od nikoder? Ali je morda tudi njega

zadelo? Da leži kje težko ranjen? Brez pomoči? Ali pa je mrtev? Je žeš, če je Zvonko mrtev, tedaj je Matevž... Ne, Zvonko ne more biti mrtev.

Jožef stoji v zimskem mrazu nepremično pred bajto in posluša v topo noč. Lune že davno ni več. Ni več dolgo do svita. Skušaj gaziti sneg v razne smeri. Kam? Ni mu jasno, zakaj to počenja. Že v tem, da nekaj dela, vstaja strah v vedno novih oblikah predenj. Če pa je nemočen na mestu, ga strah pritiska k tlom in duši.

Hoče spet k uti. Gre pa v kuhinjo. Zakuri in ko je toplo, se šele zave, da ga zebe. Moram zbuditi ženo, naj ona svetuje kaj! Z zgubljenimi očmi bulji v raznemajoči se ogenj na odprtem ognjišču. Kaj naj skuham Matevžu? Nekaj mora biti. Vroč čaj? Seveda ga zebe! Ali mu zavrem mleka, mleka od naše Rože, ki jo je imel kot telico Matevž tako rad. Odkar je Matevž pobegnil čez mejo, nas vseskozi hrani pridna Roža. Seže v telovnik po uro. Kolikokrat pa je to noč že gledal na uro...? Čez pet gre!

Potem pribegrlja žena Lenčka.

„Kaj pa si danes tako zgodaj vstal?“

Laže ves zmešan:

„Nisem mogel več ležati. Veš, take noči so tako dolge...“

„Tako...“

„Pa... pa... poklicali so me... Ranjenca imajo... V stelji čaka na prenos!“

„Ali je kak domačin?“

„Onegov... onegov...“

„Kdo je?“

„— — — — —“

„Matevž?“

Kot izmučena glava Križanega pokimava moževa glava in solze tečejo. Zdaj je šepava mati določila, ko je vse izvedela:

„Takoj zleti h Gelci! Matevž je vedno dejal, v skrajni sili njo kličite. Ne za vsako malenkost, kajti ona že tako toliko naredi za partizane!“

Gelca teče, teče spočetka navkreber v snegu, teče navzdol po snegu. Hojkov fant, sirota po strašnem uboju januarja, ki ga je vzela ona k sebi, komaj dohiteva, četudi ga vleče za roke. Morava hiteti! Skozi osenco Ojstrovine. Prek sončne strani v dno Meddolja. In v osenco gor. Bataljon je v Hrovljah. Gelca to ve. Niti pomisli ne, da bi jo lahko ujeli Nemci...

Takoj se vrača. Za njima šele čez čas odide petero borcev, v grapi se ji pridruži Druga četa, komisar je velik Matevžev prijatelj...

Dan je že... Sinočni policijski oddelek se ni vračal v Kaplo, prenočil je pri Zležu in se nato pomaknil proti Podlesniku. V gosjem redu gredo od Brezovnika proti kmetiji...

Nemci pridejo na konec gonje... in zapazijo sled po jami nizdol. Oficir ugotovi krvave stopinje v snegu... Kakor krvi žejni volkovi se zapode po okrvavljeni sledi, ki drži proti Podlesnikovim bajti.

Zoranov oče Jožef začuje zunaj v zimskem jutru stopinje in govorjenje. Mati Lenčka je naglušna in kuha dalje zajtrk. Gelca in gotovo Zvonko, pa tovariši so tukaj...

Pripravljen, da stopi s partizanskim „Zdravo fantje!“ ven k rešiteljem lastnega sina Matevža, je že zunaj. Pa mu sikne v obraz:

„Heil Hitler!“

Sina vlečejo za bajto. Potem poč.

Uro pozneje je Druga četa tukaj.

Matevž leži v snegu pod gazjo za domačo bajto. Ustreljen v tilnik.

K O N E C

Kako izpodbiti predsodke proti ženskam?

PREDSODEK štev. 1: „Ženske niso zanesljive delojemalke“.

RESNICA JE: Ženske so redkeje in manj časa v bolniškem stanu kot njihovi moški kolegi. Tudi redkeje menjajo delovno mesto. Zaradi družinskih obveznosti izpade ženska sicer velikokrat iz delovnega procesa, razmerje pa se izravna, ker moški večkrat menjajo delovno mesto. Ženske v vodilnih pozicijah imajo v primerjavi z moškimi v isti poziciji daljše delovno razmerje.

PREDSODEK štev. 2: Ženske so za nekatere dela nesposobne“.

RESNICA JE: Danes je le še malo dejavnosti, ki jih žena ne izvaja. Zakonske omejitve obstajajo le še na redkih področjih, predvsem tam, kjer gre za zaščito matere in pri nočnem delu.

PREDSODEK štev. 3: „Saj imamo „moške“ in „ženske“ poklice“.

RESNICA JE: Porazdelitev delovnih mest na moške in ženske ima v glavnem le še tradicionalne vzroke. Dokazov je vedno več: moški se izkažejo kot bolniški strežniki, ženske pa kot mehaniki, to ni več nenavadno. Prav zaradi tega naj bi si vsak človek, neglede na to ali je moški ali ženska, izvolil poklic po svojih lastnih interesih in zmožnostih.

PREDSODEK štev. 4: Saj ženske iščejo samo „dodatni zaslužek“.

RESNICA JE: Več kot tretjina žensk se mora preživljati sama in skrbeti za druge članke družine (za svoje pripadnike).

PREDSODEK štev. 5: „Če dobi ženska otroka, odda svoj poklic“.

RESNICA JE: 4 od 10 žensk z otrokom pod 15 let starosti je zaposlenih. Čim višja je kvalifikacijska stopnja zaposlitve, ki jo je dosegla ženska do poroda otroka, tem manj verjetno je, da bo oddala svoj poklic.

PREDSODEK štev. 6: Otroci trpijo, če je žena zaposlena.

RESNICA JE: Sreča otroka je odvisna od ljubeznive naklonjenosti mame, očeta, sorodnikov in prijateljev in ne samo od tega, koliko ur mama preživi pri otroku. Nezadovoljna mama otroku tudi ni v korist.

PREDSODEK štev. 7: Ženske odvajajo „vzdrževalcem družine“ delovna mesta.

RESNICA JE: Ženske in moški enako odgovarjajo za preživljanje družine.

PREDSODEK štev. 8: Delo je za žensko pretežno.

RESNICA JE: Takoimenovano „težko“ delo opravljajo le redko še brez mehaničnih oz. avtomatskih pripomočkov (pomoči). Tako imenovano „lahko“ delo, kot na primer delo, ki je monotono, in zahteva natančnost ter koncentracijo, je veliko težje. Pomislite, da n. pr. blagajničarka ali prodajalka na dan premakne dostikrat več ton. M. L.

Kako obdržati pravo težo

Težko je shujšati, še veliko težje pa je potem obdržati težo, do katere smo se pristradali z velikim trdom in odrekanjem. Marsikdo, ki je ob takšni ali drugačni shujševalni dieti izgubil lepo število kilogramov, se kasneje spet zredil. Dokler je hujšal, se je lahko odrekal hrani, ko pa bi moral vztrajati na pridobljeni teži, mu je zmanjkalo volje. Spet je začel jesti, spet se je zredil. Katere so kritične točke, ki se jih moramo po uspešno opravljeni shujševalni kuri ogibati? Prav je, da jih poznamo, pa če imamo težave z debelostjo ali ne. Debelost je največkrat posledica napačne prehrane. Za zdravo in pravilno prehrano pa bi si morali prizadevati zaradi dobrega počutja in boljšega zdravja prav vsi.

Kakšen užitek je jesti in piti, kadar sedimo v prijetni družbi za bogato obloženo mizo — takrat pač ne kaže misliti na shujševalno kuro in vitkost za vsako ceno. Če pa sedimo kje v kotu, sami, in se bašemo z obloženimi kruhki, potem to ni več užitek, temveč znamenje notranje razrvanosti. Razlikovati moramo med jedjo, ki pomeni užitek, in jedjo, s katero skušamo potešiti občutek notranje praznine in žalosti. Kdor je iz užitka, se le redko zredi čez pravo mero. Kdor pa si s hrano blaži notranje stiske, je običajno debel.

Zdravniki priporočajo, naj bi jedli samo takrat, kadar si zares zaželim jesti to ali ono hrano. Pred vsako jedjo se vprašamo, ali zares moramo jesti. Če na to odgovorimo s prepričanim „da“, potem lahko zmerno jemo. Če pa omahnjemo in se celo nagibamo k odgovoru „ne“, potem se hrani odrecemo, lakoto in praznino v želodcu pa preženemo kako drugače. Najbolje, da se lotimo dela, ob katerem bomo pozabili na jed.

Pozabimo na hrano

Kadar smo na delovnem mestu, laže poza-

MED malo drugače

Ga imate radi? Lepo, ampak gotovo ga cenite samo v eni obliki, premazanega čez maslen kruhek. Vendar je med še kako uporaben v kuhinji. A pred recepti nekaj za „splošno rabo“:

Med ima nežno aromo, a je ravno pravšnja, da podeli sladkim in slanim jedem bolj pikanten okus. Svinjsko pečenko, pa tudi perutnino, na primer gos ali raco, lahko 15 minut pred koncem pečenja premažete z medom. Presenečeni boste nad hrustljavo zlato rumeno skorjico... Meso lahko pred nadaljnjo pripravo nekaj časa namakate v marinadi iz medu, vina in dišavnih zeli... Sadje, čebulo in krompir lahko glazirate z medom... Med lahko uporabite pri pripravi v kis vložene zelenjave ali v alkohol vložene sadja... Med je odlična sestavina pri vseh sadnih tortah. Namesto sladkorja ga uporabite pri finih kremah, mlečnih in sadnih pijačah in jedeh iz jogurta in skute. Med lahko primešate tudi solatnemu prelivu... Za preliv sadne solate potrebujete: 2 žlici medu, sok ene limone, nekaj ingverjevega prahu in jogurt. Za solato iz surove zelenjave in sočivja zmešajte 2 žlici medu, sol, poper, sok ene pomaranče in dve žlici olja. Za rezančno, rižovo ali krompirjevo solato pa vam bo morda dobrodošla polivka iz žlice medu, kozarčka kisle smetane, soka polovice limone, dveh žlic vinskega kisa, soli, popra, ščepa sladke paprike in malo paradižnika (brez lupine).

BANANE Z MEDOM

4 banane, sok ene limone, 2 žlici medu, pest sesekljanih mandeljnov (40 g), 2 žlici žemelnih drobtin, 20 g masla.

Namestite plitvo posodo za narastke, olupite banane in jih zložite v posodo. Premažite z limoninim sokom, nato banane enakomerno premažite še z medom. Mandeljne pomešajte z drobtinami in potresite po bananah. Vse skupaj potresite še s kosmiči masla in pecite banane v ogreti pečici 15 minut pri 225 stop. C.

JOGURT Z MEDOM

40 g sladkorja, 1 rumenjak, 2 žlici medu, 1 pomaranča, 1 limona, 4 kozarčki jogurta. Penasto umešajte sladkor in rumenjak, dodajte sok, pomaranče in limone, spet zmešajte, na koncu pa previdno dodajte še jogurt.

SVINJSKA REBRCA Z MEDOM

1,5 kg nemastnih reber, sol, poper, 3 žlice medu, 3 žlice sesekljane paradižnikove srede (ali kečupa), 1 limona, 2 čebuli, rožmarin.

Kako se ognemo krizam

Kdor si je že kdaj tolažil žalost s hrano, se pogosto znajde v kritičnih trenutkih, ko ga zamika, da bi se najedel za boljšo voljo. Takšnih trenutkov krize se je treba zaradi dobrega zdravja in vitke postave vsekakor izogibati. Opazujemo se in si zapomnimo, v kakšnih okoliščinah nas zamika, da bi segli po hrani. Nekateri si s hrano blažijo živce, kadar se sprejmo s šefom nekega odleže, če se pred težavnim izpitom potolažijo s čokolado. Namesto da bi se posladkali le z enim kosčkom, jedo neizmerne količine. In debelost se vrne (ali še le pride).

Kadar nas zamika, da bi jedli, in pri tem vemo, da smo lačni zaradi notranje razrvanosti, ne pa zato, ker organizem potrebuje hrano, potem poskusimo zamotiti lakoto. Oblecimo se in pojdimo na sprehod. Jeza (ali živčnost) se bo razkadila, ne bomo jedli več za tolažbo, ampak zato, ker smo res lačni.

Kaj pripovedujejo?

Prisluhnimo ljudem, ki so shujšali in tudi obdržali novo, bolj zdravo težo. So imeli težave? Ali je vitkost prišla kar sama po sebi? Renata: Shujšala je za 25 kilogramov, zdaj

Rebra umijte in osušite ter jih nadrgnite s soljo in poprom. V poprej ogreti pečici jih pol ure pecite pri vročini 225 stop. C. V loncu ob stalnem mešanju počasi grejte paradižnik, med, sok limone, zelo drobno sesekljano čebulo, poper in rožmarin. Ko se rebra pečejo pol ure, jih premažite z mešanico, znižajte temperaturo na 175 stopinj in pecite meso še kako uro. Zadnjih 30 minut prekritje pečenke s folijo.

Živila v ljudskem zdravilstvu

Tokrat vas bomo seznanili z nekaterimi živili, ki jih pogosto uporabljamo pri zdravljenju nekaterih bolezni, z živili, ki sodijo v dietetiko.

Pri diabetesu, protinu, revmatizmu, ledvičnih kamnih pa tudi pri bolezenski debelosti je zelo priporočljivo jesti buče, se pravi dušeno bučno meso, in sicer večkrat na dan daljši čas. Pri trakuļjavosti pomaga kura iz bučnih semen. Osemdeset olupljenih semen stolčete in použijete, kuro večkrat ponovite.

Pri vročini, oteklinah in driskah pomagajo brusnice. Najbolje, da pijete veliko soka, kompot ali pa uživate prah iz posušenih jagod. Žličko prahu raztopite v kozarcu in pijte večkrat na dan.

Pri katarju želodca, črevesja ali pra glistah v domačem zdravilstvu priporočajo, da vsaj en teden vsak dan pojedete nekaj žlic borovnic ali pa pijete borovničev sok ozioroma borovničevo vino.

Če vas muči zapeka, če imate slab tek, če bolehte za sladkorno boleznijo ali pretrano debelostjo, je dobro, da vsaj enkrat na dan pojedete nekaj belušev.

O česnu kot o univerzalnem zdravilu smo v tej rubriki že veliko govorili, pa vendar še enkrat povejmo, pri katerih boleznih naši diabetologi česen toplo priporočajo. Lahko je začimbni dodatek k hrani, lahko pa vsak dan pred jedjo vzamete trikrat po petnajst kapljic česnovih tinkture. Doma jo pripravite tako, da česen na drobno sesekljate in potem skozi gazo iztisnete sok. Česen je zdravilo proti zapeki, črevesnim kolikam, črevesnim katarjem, pri bronhitisu, pri zvišanem krvnem pritisku in tudi varovalna dieta proti arteriosklerozi.

Diabetologi od nekdaj toplo priporočajo tudi čebulo. Pravijo, da pri raznih oblikah vrenja ali vretja v črevesju, pri črevesnih kolikah, pri srčni insuficienci ni boljšega, kot če večkrat na dan zaužijete žličko čebulnega soka, če ne morete zaužiti same, drobno nasekljane čebule. Sok iz čebule iztisnete tako, kot smo svetovali pri česnu.

Tudi hren je že od nekdaj priznana domača zdravilo za zdravljenje zapeke, protina, revmatizma, vnetja ledvičnih čašic, za zdravljenje bronhitisa ali sladkorne bolezni. V tem primeru večkrat na dan pojejte žličko nastrganega hrena.

O jabolkih smo v tej rubriki že veliko govorili. Nastrgana, surova, pečena z medom ali kot jabolčnik jih priporočajo vsem, ki imajo pogosto driske (jedo naj nastrgana jabolka), zapeko (cela jabolka), vnetje žrela (jabolka z medom), zlato žilo, protin ali oteklino.

Katar želodca in črevesja si lahko zdravite tako, da večkrat na dan pojedete skodelico ječmenove kaše, ki jo morate kuhati toliko časa, da postane sluzasta.

Pri oslabelosti, protinu, sladkorni bolezni, astmi in vnetju pa diabetologi priporočajo, da večkrat na dan spijete kozarec presnega jagodovega soka.

Pri zapeki, vnetju ledvičnih čašic ali diabetesu je dobro, da enkrat na dan jeste koprive. Lahko jih uživate kot solato ali skuhate in potem prav tako pripravite kot solato.

Domača marmelada - da ali ne?

Velikokrat je slišati dokaze, češ da se marmelade ne splača vkuhavati, ker delo jemlje preveč časa, je neprijetno in vrh vsega niti ne tako poceni. Pa vendar, če pri vkuhavanju upoštevate vsa navodila, skuha te kozare marmelade prav tako hitro kot katerokoli drugo jed, ki jo pripravljate iz dneva v dan. Res je, da je sadje drago, pa tudi kupljena marmelada ni poceni. Doma pripravljena je le nekaj posebnega. In še nekaj prednosti ima.

Doma lahko pripravite marmelado svojkega okusa, ki je v trgovinah ne boste dobili. Zmešate na primer hruške s slivami. Ali ji dodate limonin sok, morda kanček žganja.

tehta 54 kilogramov. „Drugačen odnos imam do hrane. Ni več osrednja točka mojega življenja. Ne jem več toliko kot prej. Obroki so manjši, le pet si jih dovolim na dan. Nikoli nisem lačna, čeprav jem manj kot včasih. Ne sedim brez dela, ampak poskrbim, da sem ves čas v gibanju, da mi ni dolgčas.“

Karmen: Shujšala je za 33 kilogramov zdaj tehta 67 kilogramov. „Nikoli več nočem biti debela. Z grozo se spominjam dni, ko sem bila kot gora sala. Veliko bolj uživam življenje. Manj jem, vendar se hrani ne odrekam. Kadar zvečer v družbi prekršim pravila dietne prehrane, se naslednji dan malo postim. Tako se vse spet izravna.“

Pet manjših obrokov

Lakoto najlaže premagamo, če razdelimo dnevno količino živil na pet manjših obrokov. Želodec je ves čas zaposlen, ne pojavi se občutek žgoče lakote. Čim bolj smo lačni, tem več pojemo, da ublažimo praznino v želodcu. Če jemo petkrat na dan, jemo manj. Med obroki pa seveda ne smemo zaužiti nobene hrane.

PIŠČANEC Z MEDOM

1,5 kg težak piščanec, sol, poper, 4 žlice medu, 20 g masla, ščep ingverja, praška iz nadeljnovih žbic in cimeta, nekaj strtega janeža, 3 žlice sesekljanih mandeljnov.

Piščanca očistite, operite, osušite in ga zunaj in znotraj natrite s soljo in poprom. Ogrejte pečico, natakните piščanca na razžen in ga pecite 15 minut. Medtem (ob mešanju) v posebnem loncu počasi grejte med, maslo, ingver, nageljnov žbice in cimet. Piščanca premažite z mešanico in ga pecite še 50 minut. Vmes ga še nekajkrat premažete, pečenega pa potresete s sesekljanimi mandeljni.

Na kaj morate paziti pri vkuhavanju?

1. Uporabiti smete samo res zrele sadeže. Prezreli spet ne smejo biti! Mehke ali nagnite dele morate odrezati. Koristnejše je, če zavržete en sadež, kot da bi vam pokvaril celo kozico marmelade.

2. Pomembno je, da imate za kuhanje prave pripomočke. Veliko kozico, ki je ne uporabljate za nič drugega, in po možnosti novo prekuhamo kuhalnico.

3. Tudi od kozarcev je veliko odvisno. Izberete lahko kozarce brez pokrovčka, ki jih prevežete s celofanom, ali pa uporabite pravnejše kozarce, namenjene prav vkuhavanju. Tudi kozarci, na katere privijete pokrovčke, se dobro obnesejo, pa še najmanj dela imate. Kozarce in pokrovčke temeljito pomijete, nadevate marmelado in zaprete kozarec s pokrovčkom. Marmelada se bo zajamčeno ohranila leto dni.

4. Kozarce in pokrovčke morate pomiti in splakniti z vročo vodo. Brisati jih ne smete pa tudi notranjosti si nikar več ne dotikajte!

5. Boljše je uporabiti več manjših kozarcev kakor enega velikega. V majhnih se marmelada ne pokvari zlepa. Majhne količine so tudi za uporabo primernejše, saj ni treba odpirati velikega kozarca.

6. Pri konservansih se držite natančnih navodil!

7. Pazite, da vam kozarci ne bi popokali od vročine! Postavite jih na vlažno krpa in najprej vlijte v vsakega samo po malo marmelade, šele potem jih napolnite do vrha.

8. Čaka vas še čiščenje kuhinje. Vso posodo, štedilnik in keramične ploščice, ki ste jih umazali z marmelado, takoj pomijte, preden se madeži posušijo.

Kajne, da z marmelado navsezadnje res ni toliko dela?

RASIZEM V JUŽNI AFRIKI:

„Vstop prepovedan psom in nebelcem!“

Le zakaj so Indijci izbrali za življenje južnoafriško mesto Durban? Vroče je in vlažno, eno od redkih območij v deželi, kjer vlada resnično tropsko podnebje. Na stotine družin se namaka v mlačnih valovih Indijskega oceana. Praznik je, malo pijejo, malo muzicirajo, otroci kričijo in si nagajajo. Nenadoma se pojavijo žandari. Vojaški pohod, razposajencem se bližajo modre tunike. „Izginite! Ta kraj je rezerviran za belce. Kaj ne poznate brati?“

Durban je letoviško mesto, kjer živi 60 odstotkov vseh Indijcev v državi, to so otroci Gandhija, ki je tu di sam živel tu. Kot v Port-Elizabethu, East-Londonu ali Capetownu so najlepše plaže z najlepšo lego prepovedane psom in nebelcem. Gospa Washela Brown je s svojim sinom šla čez plažo, rezervirano za oblečene se-vernake; obsodili so jo na 20 randov globo.

Pretoria. Prvič v zgodovini odpro-ve restavraciji, ki nimata oznake „mednarodna“, kjer smejo za mizo sedeti predstavniki vseh ras. V redu. V Johannesburgu in Capetownu, ki sta bolj svetovljanski mesti, je takš-

ni Afriki še dobri ljudje.

Johannesburg. William Ramaputha je že petnajst let natak v neki kavarni v Johannesburgu. Skupaj z napitninami in plačo za petnajsturno garanje na dan zasluži na mesec 150 randov, kar ni veliko, če pomislimo, da stane liter mleka pol randa in kilogram govedine 4 rande. Ko so mu v tovarni avtomobilov za 45 ur dela ponudili 200 randov na mesec, je slekel natakarsko uniformo. Šel se je pogovoriti z upravo. Vendar na zemlji, kjer so se rodili rodovi njegovih prednikov, nima pravice zamenjati službe, ne da bi se registriral. V nasprotju s tistim, o čemer je bil prepričan, tudi nima stalne stanovanjske pravice v črnem Sowetu, ki je v beli urbani coni.

Po zakonu lahko vsak črnski uslužbenec, ki je delal brez prekinitve deset let pri istem gospodarju ali petnajst let v istem mestu, dobi pravico do stalne naselitve. Kot prebivalec „neodvisnega“ Homelanda, kamor ni nikoli stopila njegova noga, a mu je predpisano zaradi jezika, ki ga govori, je William vsako leto dobil dovolilnico za delo, ki je veljala dva-

bantustane. Na belem območju niso več potrebovali njihovih storitev.

Capetown. Willy Page preživlja hude muke. „Sem bel ali ne?“ Njegova polt je zagorela, vendar v osebni izkaznici piše, da je belec, njegovi starši so registrirani kot „Evropejci“, torej? Dobro mu je bilo, vse dokler ni sprejel službe bolničarja v bolnišnici Groote Schuur blizu Capetowna. Tam so mu, potem ko so videli njegovo osebno izkaznico, odredili kraljevsko plačo 282 randov na mesec. Šestnajst tednov kasneje pa je upravi prišel v roke njegov rojstni list, kjer piše, da je „mešanec“. Beli direktor bolnišnice je še isti hip ukrepal. Willy je moral blagajni vrniti 588 randov. Za mešanec je namreč določena plača 135 randov (za črnce še manj). Seveda se je Willy pritožil, denar je že zapravil.

BARVA LAHKO POMENI življenje ali smrt

Stvar se je še poslabšala, ko je „mešani belec“ šel k sodniku za zahtevo, da ga enkrat za vselej registrira kot mešanca. Zgroženi predstavniki države je vzkliknili: „Kako? Tule je nekdo, ki vrača volilno karto? (le belci se smejo iti na volitve) — in se odpo-veduje vsem drobnim ugodnostim, ki jih prinaša bela polt? Saj je nor!“ Nor ali zaljubljen. Willy je zaupal sodniku, da bi se rad poročil z materjo svojih štirih otrok. Ubožica je mešanica. „Barva ne naredi človeka“, je pel Bob Dylan. Tu pa pomeni življenje ali smrt. In smeh. Včasih.

Pri Afrikaandih se nič več ne uje- ma, svet se podira, predniki tulijo v svojih grobovih, živi se plazijo ob zidu. Neki star profesor, ki strastno raziskuje zgodovino, je vrgel bombo, pa kakšno bombo! „Desetim tisočim Afrikaandov teče po žilah črna kri“, je ponosno oznanil svoje odkritje. „Zaradi mešanja različnih ras, ki ga v sedemnajstem in osemnajstem stoletju še niso kaznovali z izobčenjem, pa zaradi geografske razkropitve kasneje, se lahko le malo Afrikaandov pohvali, da so njihovi predniki po- polnoma beli. „Veliki afrikaandski ju- naki, od velikega Treka do junakov burske vojne, predsednik Paul Krü- ger, Hendrik Potgieter in znameniti general Louis Botha so neposredni po- tomci čiste afriške črнке Lysbeth in Indijca Louisa van Benguala,“ zagotavlja profesor Hattingh, direktor in- štituta za zgodovinske raziskave, ki je za nameček še Bur. Povzročil je le- po eksplozijo. „Prav rad bi srečal svi- njo, ki bi našla v moji krvi kapljo zulufarske krvi!“ je javno vpil Louis Stofberg, generalni sekretar skrajne desničarske stranke.

Leta 1980 so prekalificirali 152 oseb. Že kakšna podrobnost spremeni status. Sto en mešanec je postal belec, dva belca mešanca, 11 Indijcev se je prelevilo v mešanice in 4 v Malajce, 10 Malajcev so vpisali med Indijce, enako kot 10 mešancev. A ni še ko- nec naštevanja. Tri mešanice in šest belcev so registrirali med Kitajce, enega Kitajca sprejeli med belce, dva pa med mešanice. Dva belca sta po- stala Indijca. To je vse, podatki so preverjeni. Kot vse, kar iz tega sledi, piše v Le Mondu.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 11. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Pihalne godbe — Spominjamo se.
SOBOTA, 12. 9.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.
Naj pesmica naša darilo vam bo.
NEDELJA, 13. 9.: 7.05 Duhovni nagovor —
PONEDELJEK, 14. 9.: 14.10 Koroški obzor- nik — Iz ljudstva in o ljudstvu: — O Radi- šah in Radišanih pripoveduje Hanzej Tol- majer.
TOREK, 15. 9.: 9.30 Land an der Drau — Dežela ob Dravi — 14.10 Koroški obzor- nik — Otroci poslušajte — Venček sloven- skih pesmi.
SREDA, 16. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Za premišljevanje in odhiti.
ČETRTEK, 17. 9.: 14.10 Koroški obzornik — V gorah je lepo... pol ure z Alpskim kvintetom in Ivanko.

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 11. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Po Avstriji — 10.00

Ljudje v Avstriji — 10.30 Trije kovanci v vodnjaku — 12.05 Možje brez živcev — 12.15 Pustolovščina: Sveta gora — 13.00 Redak- cija — 15.00 Med dvema ognjema — 16.25 Čudesa zemlje — 16.55 Tom & Jerry — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Toma Saw- yera in Huckleberry Finna pustolovščine — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pan- optikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kriminalka — 21.35 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 12. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 An- gleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Rušči- na — 10.35 Sveta dediščina — 12.00 Kdo ni zame, je proti meni — 13.00 Redakcija — 15.25 Velika ljubezen nadvojvode Jo- hana — 17.00 Športna abeceda — 17.30 Tehnika za otroke — 17.55 Otrokom za la- hko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Eden bo zmagal — 22.05 Vivian Reed — 22.45 Šport — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 13. 9.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Izobrazba v podjetju — 14.40 Cyrano in D'Artagnan — 16.35 Zrcalne slike — 17.35 Jež in črv — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje z življajo in človekom — 19.00 Sil- ke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Po sledeh Butterfly — 21.15 Glas- ba Leosa Janaceka — 21.45 Šport — 0.00 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mi- zi — 10.00 Vražni obsek — 10.20 Glas- bila — 10.30 Gospod Smith gre v Washing- ton — 12.35 Čudesa naše zemlje — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Lisice — 21.55 Šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 15. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za pred- šolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Kaj bi lahko postal? — 10.00 Film poln komike — 12.00 Risanka — 12.05 Harold Loyd — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Re- dakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Made in Austria — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Operetni koktajl — 21.50 Komedijski — 23.10 Poročila.

SREDA, 16. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Od- daja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Varna pot v šola — 10.20 Tehnike likovne umetnosti — 10.35 Zaklad v kanjonu — 11.55 Možje brez živcev — 12.10 Papaj, mornar- tiv — 13.00 Redakcija — 17.00 Japonska brez strahu in plemstva — 12.15 Teleobjek- pahljaja — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Smeh na recept — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Av- strije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Morta- della — 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 17. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Neznano sosodstvo — 10.30 Mor- tadella — 12.00 Vsakdanost ob reki — 12.15 Waltoni — 13.00 Redakcija — 17.00 Za pred- šolske otroke — 17.30 Marco — 17.55 Otro- kom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Rebecca — 21.10 Van Gogh je tu slikal — 21.55 Šport — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 11. 9.: 17.25 Pregled sporeda — 17.30 Izobrazba v podjetju — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Polži kot cvetice in cvetovi — 21.05 Politika v petek — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Noč tisočerih oči — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 12. 9.: 14.55 Šport — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.30 „Pri- mer za ljudskega odveta“ — 20.15 Vin- cenc in prijateljica pomembnih mož — 22.05 Vestern — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 13. 9.: 10.30 Ponovna otvoritev Volkstheatra — 13.25 Športna popoldne — 17.45 Gledališče se predstavlja — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 „Ko- roška mednarodna 1981“ — 23.00 Nena- vadne zgodbe Ralda Dahla — 23.50 Po- ročila.

PONEDELJEK, 14. 9.: 18.00 Perspektive — 18.30 Onednina linija — 19.30 Čas v sli- ki — 20.15 Dallas — 21.05 Rekruti poro- čajo o svoji vojaški službi — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Blanche — 23.50 Po- ročila.

TOREK, 15. 9.: 17.45 Varnost v temi — 18.00 Orientacija — 18.30 Onednina linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nekoč — 21.03 O filmu — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 16. 9.: 18.00 Dežela in ljudje — 20.15 Café Central — 21.05 Vere sveta — 18.30 Onednina linija — 19.30 Čas v sliki — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Usmrti- tev — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 17. 9.: 17.45 Šolska oddaja —

18.00 Po Avstriji — 18.30 Onednina linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sto let tele- fona — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 11. 9.: 17.00 Poročila — 17.05 Rdeča zora — 17.35 Srečanje oktetov — 18.05 Ob- zornik — 18.15 Marx in Engels — postaje njunega življenja — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vitez v modrem — 20.55 Štiridesetletniki — 21.35 V znamenju — 21.50 Nočni kino: Iz življenja dopustnikov.

SOBOTA, 12. 9.: 8.00 Poročila — 8.05 Cici- ban, dober dan — 8.20 Beli delfin — 8.35 Divja leta — 9.05 Pisani svet — 9.40 Kaj so čustva — 10.05 Nasilje v družini — 11.30 Bolnišnica na koncu mesta — 12.35 Poro- čila — 16.40 Nogomet: Olimpija — Rijeka — 17.30 Split: EP v plavanju — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sobotna TV križanka — 21.30 Mod- ni utrinki — 21.35 Opičje norčije — 23.05 TV kažipot — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 13. 9.: 9.20 Poročila — 9.25 Živ- žav — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Kme- rijska oddaja — 13.00 Poročila — 13.50 Monza: Avtomobilске dirke za veliko na- grado Italije — 16.00 Zlato sedmih svet- nikov — 17.25 Umetniško plavanje — 17.55 Športna poročila — 18.10 Vesela jesen 81 — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Baza na Donavi — 21.10 Tu, kjer je visoko nebo — 21.35 V znamenju — 22.00 Športni pregled.

PONEDELJEK, 14. 9.: 8.45 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 V gosteh pri zboru „Sun- cokrili“ — 17.45 Poljudno-znanstveni film — 18.05 Jedrska revolucija — 18.35 Obzor- nik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Ri- sanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zadnje šol- sko leto — 21.05 Kulturne diagonale — 21.45 V znamenju.

TOREK, 15. 9.: 8.55 TV v šoli — 17.10 Po- ročila — 17.15 Beli delfin — 17.30 Ko utihne šolski zvonec — 18.00 Domači ansambli — 18.30 Obzornik — 18.55 Knjiga — 19.10 Ri- sanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Skupno — 20.55 Studs Lonigan — 22.25 V znamenju.

SREDA, 16. 9.: 9.00 TV v šoli — 17.40 Po- ročila — 17.45 Romantika proti klasicizmu — 18.15 Okrogli svet — 18.25 Obzornik — 18.40 Mednarodno tekmovanje mladih glas- benikov v Zenevi — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vojni poljskega cvetja — 21.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.55 V znamenju.

ČETRTEK, 17. 9.: 8.55 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Divja leta — 18.00 Nova obzorja — 18.30 Obzornik — 18.40 Pravica do dela — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.35 625 — 22.15 V znamenju.

Kulturno zgodovinski ogled in obisk GREBINJSKEGA KLOŠTRA TER KRČANJ v nedeljo, 20. septembra 1981
Zbirališče ob 14. uri v grebinjskem kloštru
Prireditelja: PD Velikovec in Katoliška prosveta
Vodi dr. Marjan Zadnikar, umetniški zgodovinar

GLOBAŠKO ŽEGNANJE
v nedeljo, 13. septembra 1981 pri Šo- štarju

PLES ob 19. uri
Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo Borovlje in Slovensko planinsko društvo Celovec vabita na

ODKRITJE PLOŠČE PETRU KRAJNERJU na Zelenici

v nedeljo, 20. septembra 1981
Zbirališče ob 10. uri na južni (jugoslo- vanski strani) ljubljanskega predora v gostišču Kompas

Ob 10.30 uri odkritje spominske plošče s kratkim kulturnim sporedom, v okvi- ru katerega bo nastopil KVINTET SPD Slovenji Plajberk
Za to priložnost bo vozila sedežnica

POKOJNINSKA ZAVAROVALNICA ZA DELAVCE OBVEŠČA

Pokojninska zavarovalnica za delav- ce na Koroškem (Pensionsversicherungs- anstalt der Arbeiter) sporoča, da ima v sledečih krajih uradne ure:

18. sept. od 8.—12. ure
v Beljaku, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica

22. sept. od 8.—12. ure

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slo- venskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Kla- genfurt, St. Rupprechtstraße 19/IV (Sindok), telefon 84 924, telex 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, te- lefon 32 550 — Tiska Založništva in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Podobna na črnsko naselje v Johannesburgu: V tem volikansko koncentracijsko tabo- ro „živi“ natpranih več kot milijon domačinov

ih lokalov že nekaj deset, a večina, in velika večina točilnic in restavracij je še vedno namenjenih samo belcem ali črnim.

Pred časom je znamenita diskoteka v Capetownu v „sivi coni“ (kjer črnci in belci živijo skupaj, ne da bi se me-šali med seboj) dobila ukaz, naj pre- pove vstop vsem belcem. Prihajalo je preveč mešancev. In povrh je bil lastnik Anwar Ismail Indijec. Da bi se brez škode izvlekel, ne da bi tveg- al „uradnega kontrolorja ras“, je bil Ismail v lokalnih časnikih objavil glas: „Člani bele skupnosti, vedite, da mi, črnci, enako sovražimo apart- ide, naperjen proti nam, kot tistega, ki smo ga prisiljeni izvajati proti nam. A prihranite nam sitnosti, ne prihajajte več v klub. Hvala.“

STROGA LOČITEV pri mizi in na stranišču

Napolitanec Pietro Cassani, lastnik jedilnice restavracije „La Fiesta“ v Capetownu, je končno dobil dovoljenje, da lahko kuha za vse rase, ki si lah- ko privoščijo sesti za njegovo mizo. Živi v pisarno krajevne uprave in se bo moral zgraditi nove toaletne- ne, ter jedilnico razdeliti na dva črna dela.

Deset južnoafriških časnikarjev, ki jih je povabila družba Ford-Južna Afrika, je praznovalo v velikem ho- telu v Johannesburgu. Po popivanju so povabljeni povzpeli v gornje nadstropje v disko klub „Raffles“, kjer so bili trije črnci, ki so bili pri- zboljeni zaradi medsebojne od- nosti. Direktor hotela je bil sicer be- lec, a je razumeval, da je v de- želi, da bo, kljub temu da hotel ni mednarodne kategorije, napravil iz- so in dovolil trojici vstop v disko- te, s pogojem, da ne pleše. Vseh 30 gostov se je kot eden dvignilo in mu pokazalo hrbet: dokaz, da so v Juž-

PREGANJANJE ČRNCEV je na dnevnem redu

Vsak dan tako preganjajo črnce iz države, ne da bi si zaradi tega delali skrb. Prizor z izgonom bi prav lahko videli tudi v Johannesburgu, „belem ponoči“, kajti tu delajo črnci podne- vi, ponoči pa se morajo vrniti v svoje brloge. Tako se je zgodilo Elizabeth Thokdane, štiriindvajsetletni črnci, ki se ji je posrečilo najeti podstrešno so- bico v belem mestu blizu svojega de- lovnega mesta. Pomagal ji je belec, ki je namesto nje podpisal papirje. Oba, Elizabeth in njen Afrikand, sta plačala po 200 randov kazni (ali tri mesece zapora). Žensko so seveda iz- gnali.

Še nekaj statističnih podatkov, da nam bodo stvari bolj jasne. Leta 1980 so zaradi kršenja svetih pravil apart- heida aretirali 81.000 črncev. Neka- teri niso imeli v redu svoje „prepust- nice“, drugi so ostali brez dovoljenja več kot dvainsedemdeset ur v belem mestnem območju (črnega ni) in tako dalje. Od leta 1948, leta, ko so bur- ski potomci prevzeli oblast, živi v senci 12 in pol milijona črncev.

Univerzitetni profesor iz Capetowna Savage je izračunal, koliko znese samo ta otipljivi del, ki ga ustvarja apartheid: 112 milijonov randov na leto. Od leta 1970 dalje so kakšnih 350.000 črncev, ki so ži- veli na južnoafriškem področju, to- rej na svojem, prepeljali s tovornjaki, vlaki, ali pa jih nagnali peš v nove

Naši planinci na Mont-Blancu

Lep uspeh so si pred kratkim v svojem gorskem dnevniku zabeležili člani Slovenskega planinskega društva v Celovcu. Pod vodstvom Marjana Tschertou-a iz Slovenjega Plajberka je pet članov osvojilo najvišji vrh Evrope — 4807 m visoki Mont Blanc.

Po osmih urah vožnje z avtomobilom smo v sredo, 26. avgusta končno prispeli v Chamonix — v Meko alpinistov in planincev. Šotor smo si postavili ob vznožju Aigile du Midi-ja. Vreme je bilo izvrstno. Zato smo se odločili, da se bomo naslednjega dne povzpeli vsaj na višino 3.800 m, do planinske postojanke Ref. Goutier, tam prenočili in potem dan navrh spočiti naskočili vrh.

Prvi dan smo skrbno pripravili nahrbtnike in opravili ostala dela. Vsak odvečni kilogram v nahrbt-

previdno smo prečili ledenik. Spodrsalaj bi tukaj imel najhujše posledice. V krušljivem svetu smo zelo počasi napredovali, ker morali stalno paziti na padajoče kamenje, ki ga prožijo zgoraj. Pa tudi sami smo morali hoditi previdno, da ne bi sprožili kamenja in tako ogrožali zanamcev. Opoldne smo že bili na Ref. du Goutier, približno 3.800 m visoko (višina Großglocknerja). Ker je bila naša naveza — Hanzl Mešnik, dr. Helmut Petschnig in Marjan Tschertou — še dobro pri močeh, to se pravi, da smo se

s tem najvišjo točko Evrope — Mont Blanc. Globoko sopeč smo si stisnili roke, srečni da smo dosegli naš cilj. Za nekaj trenutkov smo pozabili na vse napore in se razgledovali ter občudovali prelepi gorski svet okrog nas. Na vzhodu so nas pozdravljali Matterhorn, Monte Rossa, in ostale Wališke Alpe. Na jugu se nam je predstavil v rdečem večernem soju Gran Paradiso, na severu in zahodu pa se vrstijo nižje gore, ki odpirajo pogled v neskončne daljave. Srečni in navdušeni smo občudovali ta lepi svet. Veter, ki se je vedno bolj stopnjeval je bil alarmni znak, da je treba čimprej sestopiti, predvsem tudi zaradi tega, ker je že bilo pozno popoldne. Sonce je že zahajalo in se rdeče zrcalilo v oblakih, iz dolin pa je vrela sivobela megla. Že se je začelo mrčiti in v dolini so že mežikale prve

niku stane na gori ogromno truda in potu. Kljub temu pa mora biti oprema kompletna, če se hočemo brez večjega tveganja povzpeti na vrh. Tudi hrana mora biti skrbno izbrana, višini in potrebam primerne. Noč v šotoru je bila hladna, tako da nismo mnogo spali. Ob šestih zjutraj smo vstali in na plinskem kuhalniku skuhal čaj, ki se nam je v hladnem jutru prav dobro prišel. Nato smo se z nihalko potegnili do 2.200 m višine. Potem pa je šlo seveda peš po meliščih in snežiščih do planinskega zavetišča na 3.300 m višine. Do tja je bila pot lahka. Od tam naprej pa je najtežji del poti — pred nami se namreč dviga 500 metrov visok strm in krušljiv greben. Predno pa se pride na ta greben, pa je treba prečiti strm ledenik, ki ga ogroža padajoče kamenje. V naglici vendar

dobro počutili, smo se odločili, da se še istega dne povzpemo na vrh (kar kot že omenjeno prvotno nismo imeli v načrtu). V nahrbtnike smo zložili samo najbolj potrebne stvari, vrv, dereze, stvari za prislilni bivak, nekaj pijače in fotoaparata. Ostalo pa smo pustili v koči.

Pot nas je vodila čez velike razpokane ledenike, ki jih ni hotelo biti konca. Nad 4000 m višine smo že čutili, da je zrak redkejši. Zmanjšati smo morali tempo — koraki so postajali avtomatično počasnejši, dihanje pa bolj intenzivno. Od bivaka Vallot, na 4300 metrov višine pa nas je spremljal izredno mrzel veter. Vzpon proti vrhu je postajal prava muka. Mnogo smo morali počivati, da smo se okrepčali s kisikom. Zaviti v debele puhovke smo se počasi pomikali proti vrhu in končno dosegli železno palico in

Slovenski atletski klub vabi na prvenstvo tekmo

V NEDELO 13. SEPTEMBRA

SAK šol. - Žrelec šol. ob 9.00 uri

SAK ml. - Žrelec ml. ob 10.00 uri

SAK pod 23 - Šmihel pod 23

ob 14.15 uri

SAK - Šmihel

ob 16.00 uri

Vse tekme so na Koschatovem igrišču

luči. Podvzivali smo se in ob osmih smo bili že v koči, kjer smo se srečali še z ostalimi člani naše ekipe. Naslednjega dne sta vrh dosegla samo Neva Zupan in Lajko Milišavljevič, ostala dva pa sta se morala prej obrniti.

Noč v koči ni bila prijetna. Spalo se je na tleh in še na tleh je bilo premalo prostora. Spati sploh ni bilo mogoče, nekatere je bolela glava, druge kuhala vročina ali pa mučila sapa. Bila je skrajno neprijetna noč. Naslednji dan ni bil več naporen. Na programu je bil sestop in počitek. Slednji nam je prišel kar prav, ker smo še od prejšnjega dne bili zelo izmučeni. Zvečer je bil še ogled svetovno znanega turističnega kraja Chamonix s poskusno francoskega piva. Po prespani noči pa smo se odpeljali srečni in veseli domov na Koroško.

M. T.

Miting Kladiva

SREČANJE MLADINE TREH DEŽEL

ŠENTPRIMOŽ, 12. in 13. SEPTEMBRA 1981

Pričetek v soboto, 12. septembra, ob 16. uri v Kulturnem domu SPD „Danica“

SOBOTA, 12. SEPTEMBRA:

16.00 Javna tribuna o problemih mladine in gibanja za mir v Avstriji, Italiji in Jugoslaviji
18.00 Glasbeno-zabavni ansambel iz Trsta: PUFF (vodja: E. Križmančič)
19.00 Janko Mallo, odgovorni urednik Kladiva: pozdrav udeležencem nato: Helno Fischer & Lena Rothstein (Dunaj): „Kdo je tu govoril o miru?“ — pesmi na temo
20.00 folklorna skupina TINE ROŽANC iz Ljubljane: pesmi in plesi narodov in narodnosti Jugoslavije vmes: Pokrnikov Luka
21.30 taborni ogenj (ob slabem vremenu ples in zabava pod streho)

NEDELJA, 13. SEPTEMBRA:

10.00 okrogla miza: kako naprej v koroškem mirovnem gibanju?
11.00 dopoldanski koncert za vse, ki niso zaspani: ansambel PUFF iz Trsta, „Dilettanti & Firtelanti“ (Barbara Hartl & Gerhard Pilgram), Danica & Jozica Čertov — pesmi na temo
14.00 MORITAT O OGROŽENOSTI, agitka odrske skupine Kladiva — v slovensčini
14.45 v nemščini
15.30 Oskar Kluder & Stano Raxtresen (Bazovica): Partizanske in narodne iz okolice Trsta
16.00 Koroški partizanski pevski zbor, vodja: Branko Čopin — Pesmi anti-fašističnega odpora in narodov, ki se borijo za svobodo vmes: recitacije kulturnega krožka Kluba slovenskih študentov na Dunaju

PRENOČITEV: informacije o ugodnih možnostih za prenočitev dobiš na mitingu samem
OTROŠKI VRTEC: med prireditvami bo v šentprimožkem otroškem vrtcu dejavna služba za starše (oz. ženo ali moža) z majhnimi otroci.
RAZENJ, srečelov, SANGRIA, polemike in pobratenja (posestrenja, KNJIGE pa še kaj...)

RAZSTAVLJALI bodo: Avstrijski mirovni svet — Zveza komunistične mladine Italije — Mladinski odbor SKGZ v Trstu — Zveza slovenske mladine — Zveza demokratičnih žena — anti-fašistični komite v Celovcu — Komunistična študentska zveza.

Vstopnice v predprodaji za borih šil. 50.— dobiš pri članih Društva prijateljev Kladiva ali pa v Naši knjigi

SLOVENSKI

SPORT

VESTNIK

SAK specialist za neodločene rezultate

Preteklo nedeljo je SAK nastopil v Sinči vasi proti tamkajšnjemu moštvu. SAK se je podal v to tekmo z mešanimi občutki, saj je moral nastopiti brez Lampichlerja, ki je že dalj časa poškodovan in tudi brez Dmovaška, ki se je prav tako v zadnji tekmi proti Žrelcu poškodoval. V prvem polčasu se je igra odvijala večinoma v polju Sinče vasi. SAK je močno napadal in imel nekaj lepih priložnosti, ki jih pa ni znal realizirati. SAK je bil tehnično in borbeno boljši, vendar kot po navadi je manjkal uspešen zaključek. Nasprotnik je le priložnostno prišel pred SAK-ov gol in v prvem polčasu ni imel niti ene resne priložnosti, da bi ustrelil gol. Polčas se je končal brez zadetka.

Drugi polčas se je pričel podobno kot prvi. SAK je močno pritis-

kal na nasprotnikova vrata, vendar ni in ni hotelo biti gola. V tem polčasu je tudi nasprotnik iz protinapadov prišel do nekaj priložnosti, vendar dobro disponirani Ahlin je preprečil najhujše. Igra bi lahko postala še bolj hitra in privlačna, če je ne bi sodnik s pretiranim žvižganjem motil in s tem oviral tok igre. SAK je torej dosegel že četrti remi v letošnji sezoni in zopet po nepotrebnem pustil točko v Sinči vasi.

Prihodnjo nedeljo ima SAK v gosteh moštvo iz Šmihela — se pravi slovenski derbi. Šmihel je v tem kolu slavil prvo zmago in to kar z rezultatom 5:1.

Postava: Ahlin, Perč, Kreutz M., Woschitz, Babšek, Ferra, Zablatnik, Luschnig, Velik, Polanšek (Gregorič), Hobel.

Mestna občina Pliberk sporoča žalostno vest, da je njen častni član

prof. dr. Werner Berg

nepričakovano umrl.

Njegovo delo naj bi našlo v Werner Bergovi razstavi v Pliberku trajno mesto ohranitve.

Za občinsko zastopstvo

FRANZ MIKUSCH, ŽUPAN

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba našega dobrega in nepozabnega Lebnovega očeta

Franca Isop

Posebna zahvala velja čč. gg. duhovnikom, domačemu g. župniku za tolažilne besede, vsem govornikom, domačemu cerkvenemu pevskemu zboru ter pevcem iz Loč, Pečnice in Rožeka. Nadalje vsem bivšim izseljencem, faranom iz Škocijana in Dobri vasi ter slovenskemu oddelku ORF-a v Celovcu.

Prisrčna zahvala tudi vsem, ki so darovali v dobre namene in za sv. maše.

ŽENA MARIJA IN OTROCI Z DRUŽINAMI